

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(ΠΡΩΗΝ Δ.Ι.Κ.Σ.Ε.Ο)
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

*Όνομα σπουδάστριας: Άννα Τσιπολίτη
Αμ: 15800
Θέμα πτυχιακής: Το trafficking στην
Ελλάδα*

*Επιβλέπων καθηγητής: Τσουραμάνης
Χρήστος*

*Τμήμα :Διοίκησης Επιχειρήσεων
(πρώην Δ.Ι.Κ.Σ.Ε.Ο)*

*Ακαδημαϊκό έτος:
2016-2017*

Περιεχόμενα

Πρόλογος – Εισαγωγή.....	4
Περίληψη	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ «TRAFFICKING»	7
1.1 Τι είναι το trafficking	7
1.2 Οι λόγοι εμφάνισης και οι σύγχρονες διαστάσεις της εμπορίας ανθρώπων.	9
1.2.1 Μορφές του trafficking	13
1.3 Διεθνείς οργανισμοί και οργανώσεις παροχής βοήθειας σε θύματα trafficking	17
1.3.1 Διεθνείς οργανισμοί	17
1.3.2 Μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ)	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΗΚΑ ΤΟΥ	23
« Trafficking» ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	23
2.1 Το Trafficking στην Ελλάδα	23
2.2 Η Ελληνική Πραγματικότητα	27
2.2.1 Η εικόνα του trafficking στην Ελλάδα	27
2.2.2 Τα θύματα του trafficking	27
2.2.3 Δράστες εμπορίας ανθρώπων – σωματεμπορίας	29
2.2.4 Ο ρόλος των ΜΚΟ στην αρωγή προς τα θύματα του trafficking	32
2.2.5 Επιπτώσεις του trafficking	33
2.2.6 Αντιμετώπιση	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΤΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ TRAFFICKING	36
3.1 Γυναικεία εκμετάλλευση	38
3.2 Μαρτυρίες Θυμάτων.....	44
3.3 Συνέπειες της εμπορίας γυναικών	47
3.4 Η πορνεία στην Ελλάδα	53
3.5 Εθνικοί μηχανισμοί και δράσεις για την καταπολέμηση του φαινομένου.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΑΙΔΙΚΟ TRAFFICKING	58
4.1 Παιδική εκμετάλλευση	58

4.2 Παιδική εργασία.....	60
4.3 Η παιδική εργασία στην Ελλάδα.....	63
4.4 Παιδιά θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης.....	67
4.5 Αποτελεσματική πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων.....	68
4.6 Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και ο ρόλος των εθνικών και διεθνών οργανισμών.....	70
Επίλογος – Συμπεράσματα.....	74
Βιβλιογραφία.....	78

Πρόλογος – Εισαγωγή

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματοποιήθηκε στο Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου στο τμήμα Διοίκησης Κοινωνικών και Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων και Οργανώσεων. Θέμα της είναι η “Εμπορία ανθρώπων στην Ελλάδα”, όπου στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει καθιερωθεί ως όρος “Trafficking”. Η εμπορία ανθρώπων θεωρείται άκρος σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επιφέρει χιλιάδες κοινωνικές και ατομικές επιπτώσεις και αποτελεί πλέον μάλιστα της καθημερινότητας μας.

Trafficking είναι η παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων και θεωρείται μια σύγχρονη μορφή δουλείας. Είναι ένα σοβαρό έγκλημα που συνεπάγεται στη βάνανση και διαρκή καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ουσιαστικά, η εμπορία και η παράνομη διακίνηση ανθρώπων είναι η στρατολόγηση και η μετακίνηση των προσώπων εντός ή εκτός εθνικών συνόρων από άτομα που κάνουν κατάχρηση της εξουσίας ή της θέσης τους με πρόθεση να τους ωθήσουν σε αναγκαστική εκμετάλλευση, εμπορική ή άλλη. Υπάρχουν διαφορετικά είδη εμπορίας και παράνομης διακίνησης ανθρώπων και αυτό ανάλογα με τον τελικό σκοπό των εμπόρων-διακινητών. Γυναίκες και παιδιά αποτελούν τα κυριότερα θύματα τους. Κάποια από αυτά είναι:

- Η σεξουαλική εκμετάλλευση
- Η εργασιακή εκμετάλλευση
- Το εμπόριο οργάνων
- Η εμπορία παιδιών.

Στόχος λοιπόν, της εργασίας αυτής είναι η κατάδειξη του φαινομένου Trafficking στην Ελλάδα. Μελετά τους παράγοντες που συμβάλλουν στην εμπορία ανθρώπων, στους τρόπους εκμετάλλευσης καθώς και τα θύματα που έχουν δεχτεί παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους. Επίσης, αναλύει τους πιθανούς λόγους που οδηγούν τα θύματα σε αυτή την κατάσταση αλλά και τις αιτίες που δεν μπορούν να διαφύγουν από τα κυκλώματα αυτά.

Με την εργασία αυτή δεν προσπαθούμε να δώσουμε λύση για την εξαφάνιση του “Trafficking” αλλά ούτε να ψάξουμε ποιοι είναι οι δράστες. Επιχειρούμε να δώσουμε απάντηση σε ερωτήματα όπως “Τι είναι Trafficking;”, “Ποιοι πέφτουν

θύματα;”, “Είναι εύκολο να διαφύγουν;”, “Ποιοι εμπλέκονται στη διαδικασία;”, “Ποιες οι προσπάθειες καταστολής του φαινομένου και ποια η αντιμετώπιση;”.

Το θέμα της εργασίας είναι το “Trafficking στην Ελλάδα”. Μετά την επιλογή του θέματος άρχισε η αναζήτηση πληροφοριών πάνω στη βιβλιογραφία που μου δόθηκε. Αρχικά, επεξηγείτε ο όρος “trafficking”, τι ακριβώς είναι, αλλά και ποια στάδια περιλαμβάνει. Στη συνέχεια οι πληροφορίες γύρω από το φαινόμενο εμπλουτίζονται ολοένα και περισσότερο. Στην εργασία γίνεται αναφορά για τον πληθυσμό των θυμάτων όπως και για τις συνθήκες τις οποίες ζουν και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Επίσης, καταγράφεται η θέση των επίσημων φορέων, πως αντιμετωπίζουν το φαινόμενο αλλά και τη γενικότερη αντιμετώπιση του “Trafficking”.

Για την παρουσίαση όσων αναφέρθηκαν, η εργασία χωρίζεται σε τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο εξετάζεται το Trafficking συγκεκριμένα γίνεται μια εμπεριστατωμένη επεξήγηση του θέματος και αναφερόμαστε στις πιο ευάλωτες κατηγορίες ανθρώπων καθώς και στις μορφές του trafficking ονομαστικά. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά για τις εκστρατείες αλλά και τις κρατικές οργανώσεις που πραγματοποιούνται ενάντια του trafficking. Στο τέλος του κεφαλαίου παρουσιάζονται οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι φορείς που παρέχουν βοήθεια σε θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο εξετάζονται τα χαρακτηριστικά του trafficking στην Ελλάδα. Το κεφάλαιο ξεκινά με τη παρουσίαση των μορφών trafficking που συναντάμε και στη συνέχεια αναφέρεται στους δράστες αλλά και στα θύματα του trafficking. Γίνεται παρουσίαση του φαινομένου με τα στάδια του, οι επιπτώσεις καθώς και οι τρόποι για να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με τη στάση που κρατούν οι επίσημοι κρατικοί φορείς.

Στο τρίτο κεφάλαιο ακολουθεί αναφορά για το γυναικείο trafficking στην Ελλάδα και παρουσιάζονται ιστορίες από γυναίκες θύματα. Έπειτα, στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το trafficking στη παιδική ηλικία. Εξετάζονται τα παιδιά ως θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης καθώς και ως θύματα εξαναγκαστικής εργασίας.

Σεβασμό και ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλω στον επιβλέποντα καθηγητή μου κύριο Τσουραμάνη Χρήστο που με βοήθησε πάρα πολύ ώστε να ολοκληρωθεί αυτή η εργασία. Τον ευχαριστώ για όσα με δίδαξε, για το υλικό που μου πρόσφερε, τις συμβουλές του και τις ώρες που αφιέρωσε.

Περίληψη

Η εμπορία ανθρώπων αποτελεί ένα πολύπλοκο φαινόμενο που συνδέεται με επιμέρους τομείς, όπως τη μεταναστευτική πολιτική, το οργανωμένο έγκλημα, την πορνεία, την καταναγκαστική εργασία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη βία κατά των γυναικών και παιδιών, την κοινωνική παθολογία, που αντανακλούν αυτά τα φαινόμενα ακόμα και την ανά περιπτώσεις διαφθορά των διπλωματικών και διωκτικών αρχών. Ο όρος Trafficking δηλώνει τη διαδικασία παράνομης διακίνησης ατόμων και σχετίζεται με καταστάσεις εκμετάλλευσης, καταναγκασμού, βίας. Έχει άμεση σχέση με οικονομικά θέματα και αφορά κυρίως άτομα χαμηλών εισοδηματικών επιπέδων, που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα σε τέτοιο βαθμό ώστε πολλές φορές να τίθεται θέμα για την επιβίωση τους.

Το φαινόμενο είναι περίπλοκο και τα κυκλώματα πολύ καλά οργανωμένα. Το τελευταίο διάστημα λαμβάνει μεγάλες διαστάσεις που προκαλούν ανησυχία στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και φορείς. Παρόλο που τα μέτρα για τον περιορισμό του φαινομένου αυξάνονται, τα αποτελέσματα δεν είναι τα επιθυμητά, εξαιτίας της παράνομης φύσης του φαινομένου, που δυσκολεύει τις προσπάθειες καταστολής και περιορισμού. Οι μέθοδοι αντιμετώπισης του φαινομένου αναδιοργανώνονται και ενισχύονται και από πλευρά κράτους αλλά πολύ περισσότερο από πλευρά μη κυβερνητικών οργανώσεων. Τα θύματα περιθάλπονται, βρίσκουν ένα ασφαλές καταφύγιο και απολαμβάνουν την ασφάλεια που τους παρέχεται.

Τέλος, για την εξάλειψη του φαινομένου δεν επαρκούν τα υπάρχοντα μέσα. Η εμπορία δεν αφορά μόνο τα θύματα. Είναι φαινόμενο ευρείας κλίμακας και οι εμπλεκόμενοι είναι πολλοί. Συνεπώς, η καταστολή του είναι θέμα που προϋποθέτει συντονισμένες προσπάθειες και τη συμβολή ποικίλων παραγόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ «TRAFFICKING»

1.1 Τι είναι το trafficking

Η εμπορία ανθρώπων αποτελεί ένα παγκόσμιο φαινόμενο, του οποίου η εμφάνιση, η ταχεία εξέλιξη, οι νέες μορφές και οι διεθνείς διαστάσεις του τίθενται στο επίκεντρο της επιστημονικής παρατήρησης. Πρόκειται για ένα παγκόσμιο πρόβλημα με κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές και ηθικές προεκτάσεις, το οποίο εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο περισσότερων δικανικών κλάδων και κυρίως του ποινικού δικαίου και της εγκληματολογίας, αλλά και του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου.

Ο αγγλόφωνος όρος trafficking, διεθνική σωματεμπορία, ετυμολογικά προέρχεται από τη λέξη «traffic», δηλαδή τη διαδικασία της κίνησης και δηλώνει, μεταφορικά, τη διαδικασία της κίνησης. Η λέξη σωματεμπορία σημαίνει εμπόριο λευκής σάρκας και η εμπορία ανθρώπων δηλώνει ότι ένας άνθρωπος εμπορεύεται έναν άλλο άνθρωπο με σκοπό το κέρδος. Η λαθρεμπορία μεταναστών είναι το παράνομο πέρασμα και η παραβίαση των συνόρων, ενώ η παράνομη διακίνηση προσώπων με σκοπό την οικονομική ή σεξουαλική εκμετάλλευση αφορά στην παραβίαση των δικαιωμάτων του προσώπου που διακινείται. Η διακίνηση αυτή αντιστοιχεί σε μορφή νέας δουλείας.

Ο εννοιολογικός πυρήνας της εμπορίας ανθρώπων διαμορφώθηκε υπό την επίδραση διεθνών και ευρωπαϊκών κατευθύνσεων, συναρτώμενος αναπόδραστα προς τους λόγους και τις σύγχρονες μορφές εμφάνισης του φαινομένου. Η εννοιολογική οριοθέτηση της εμπορίας ανθρώπων εμφανίζεται ως το αναγκαίο και πρωταρχικό

εργαλείο οριοθέτησης του αντικειμένου και ανάπτυξης των επιμέρους θεματικών εννοιών της παρούσας εργασίας.

Στην έννοια της εμπορίας ανθρώπων εντάσσεται η με χρήση εξαναγκαστικών ή άλλων μέσων τέλεσης μίας πράξης διακίνησης προσώπου που αποσκοπεί στην οικονομική εκμετάλλευση του σώματός του, συνισταμένης σε αφαίρεση ιστών ή οργάνων του σώματός του ή σε εκμετάλλευση εργασίας ή της επαγγελματίας του, καθώς και η πράξη της στρατολόγησης ανηλίκου με σκοπό τη χρησιμοποίησή του σε ένοπλες συγκρούσεις. Η οικονομική εκμετάλλευση του σώματος άλλου προσώπου μπορεί να συνιστάται και στη γενετήσια εκμετάλλευση αυτού που αποδίδει σωματεμπορία. Οι μορφές αυτές, τις οποίες μπορεί να προσβάλει η εκμετάλλευση του σώματος ενός προσώπου, αποτυπώνονται μάλιστα σε νομοθετικές, βιβλιογραφικές και διαδικτυακές πηγές ως μορφές εμπορίας ανθρώπων.

1.2 Οι λόγοι εμφάνισης και οι σύγχρονες διαστάσεις της εμπορίας ανθρώπων.

Η εννοιολογική, κοινωνική και νομική προσέγγιση της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και η ανάπτυξη των μηχανισμών αντιμετώπισής της τόσο σε προληπτικό όσο και σε κατασταλτικό επίπεδο δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς την μελέτη των παραγόντων που συνδέονται με την εμφάνισή της. Οι ρίζες του φαινομένου της εμπορίας ανθρώπων ανάγονται στο μακρινό παρελθόν, καθώς συνθήκες συναντώνται σε όλες τις ιστορικές περιόδους και κοινωνίες. Η καταγωγή, η οικονομική κατάσταση και η αιχμαλωσία κατά τη διάρκεια των κατακτητικών πολέμων καταγράφονται στην ιστορική διαδρομή ως οι

βασικότεροι λόγοι στερήσης της ελευθερίας ενός ατόμου και μετάπτωσής του στην κατηγορία του δούλου, στο πλαίσιο της οποίας καθίστατο αντικείμενο

αγοραπωλησίας. Η δουλεία απαγορεύτηκε, πρακτικές όμως όμοιες με την δουλεία επιβιώνουν μέχρι σήμερα. Τέτοια αποτελεί η εμπορία

ανθρώπων, η οποία χαρακτηρίζεται ως σύγχρονη μορφή δουλείας.

Λόγοι άνθισης της εμπορίας ανθρώπων εντοπίζονται τόσο στις χώρες προέλευσης όσο και στις χώρες προορισμού των διακινούμενων προσώπων αναφερόμενοι στην τροχιά των ιστορικών κι τεχνολογικών εξελίξεων, των εκάστοτε οικονομικών και πολιτικών συνθηκών, των επικρατουςών κοινωνικών δομών και στη βάση

νομοθετικών δεδομένων. Σημαντική παράμετρος συνιστά το γεγονός ότι το εν λόγω φαινόμενο έχει κατά τις τελευταίες κυρίως δεκαετίες προσβάλει ανησυχητικές διαστάσεις σε διεθνές επίπεδο, επιτρέποντας τον χαρακτηρισμό της εμπορίας ανθρώπων ως **διακρατικού** (όταν στην τέλεση του εγκλήματος εμπλέκονται δύο ή περισσότερα κράτη) ή **διασυνοριακού** (σε περίπτωση όμορων κρατών) εγκλήματος.

Η διαβίωση σε χώρες όπου επικρατούν συνθήκες φτώχειας ή εμπόλεμες συνθήκες, οικονομική και πολιτική αστάθεια, έλλειψη πρόσβασης στην εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση και υψηλά ποσοστά ανεργίας, καθώς και σε χώρες που πλήττονται από φυσικές καταστροφές γεννά αναπόδραστα την επιθυμία για μετανάστευση. Την επιθυμία αυτή εκμεταλλεύονται οι διακινητές, που συνήθως δρουν σε οργανωμένα δίκτυα, αναλαμβάνοντας την μεταφορά των προσώπων που διαβιώνουν υπό τις παραπάνω συνθήκες, από την οποία προσδοκούν οικονομικά οφέλη, αποσκοπώντας όμως και στην περαιτέρω εκμετάλλευση των προσώπων αυτών.

Από του πιο σημαντικούς λόγους εκδήλωσης της εμπορίας ανθρώπων που καταγράφεται ιστορικά είναι η μαζική κίνηση μεταναστών. Συνήθως, τέτοιες μετακινήσεις σημειώνονται κυρίως από άτομα που προέρχονται από χώρες του τρίτου κόσμου ή από χώρες της ανατολικής Ευρώπης που βιώνουν την οικονομική κατάρρευση και αναζητούν καλύτερο βιοτικό επίπεδο στις ανεπτυγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την μετακίνηση αυτή διευκολύνει και η γειτνίαση των χωρών της Βαλκανικής με την υπόλοιπη Ευρώπη.

Η παράνομη είσοδος στις χώρες υποδοχής σε συνδυασμό με τις δυσκολίες της εγκατάστασης και κυρίως την άγνοια της γλώσσας, την οικονομική δυσπραγία, αλλά και τον κοινωνικό αποκλεισμό και την άσχημη ψυχολογική κατάσταση των διακινούμενων καθιστούν τα πρόσωπα αυτά επιρρεπή σε κάθε είδους εκμετάλλευση. Για τα άτομα αυτά που ζουν κάτω από συνθήκες εξαθλίωσης, η παράνομη μετανάστευση φαίνεται ως η μοναδική λύση, Ωστόσο πολλές φορές δεν είναι πιστευτό ότι η μετανάστευσή τους μπορεί να οδηγήσει σε έναν εφιάλτη αιχμαλωσίας, καθώς γίνονται πόνια του συστήματος της εμπορίας ανθρώπων, τροφοδοτώντας το φαινόμενο αυτό. Ιδιαίτερα δε οι γυναίκες και τα παιδιά, που αποτελούν και την πλειοψηφία του εκάστοτε προσφυγικού ή μετακινούμενου εσωτερικού πληθυσμού, θεωρούνται ως ευάλωτες κατηγορίες.

Συνεχίζοντας τη μελέτη των ιστορικών εξελίξεων, δεν στερείται ερείσματος η σύνδεση του ρόλου της βιομηχανίας με την εμφάνιση της εμπορίας ανθρώπων υπό τη μορφή της εργασιακής εκμετάλλευσης καθώς εκτείνεται έως τη δεκαετία του 1990 περίοδος την βιομηχανικής ακμής ευνόησε την κινητικότητα εργαζομένων προς τα μεγάλα βιομηχανικά κέντρα. Πίσω από τη σύνδεση αυτή υποκρύπτεται ο παράγοντας της ζήτησης φθηνού εργατικού δυναμικού στις οικονομικές ανεπτυγμένες χώρες. Στα ίδια πλαίσια το φαινόμενο της εμπορευματοποίησης του ανθρώπινου σώματος συντηρεί η ζήτηση οργάνων για την πραγματοποίηση μεταμοσχεύσεων, ενώ η εμπορευματοποίηση του γυναικείου ιδίως σώματος συντηρείται όσο υπάρχει ζήτηση σεξουαλικών υπηρεσιών.

Συνέπεια των παραπάνω εξελίξεων, αλλά και έκφραση της κυριαρχίας ματεριαλιστικών προτύπων στις αναπτυγμένες χώρες αποτελεί η διαμόρφωση ενός κοινωνικού χώρου έντονων ανισοτήτων και διακρίσεων στα όρια του οποίου η εκδήλωση συμπεριφορών εκμετάλλευσης κάθε άλλο παρά ασυνήθιστο ήταν.

Ως καθοριστική στην εξάπλωση της εμπορίας ανθρώπων κρίνεται η συμβολή του διαδικτύου, μέσω του οποίου καθίσταται εφικτή η διακίνηση πορνογραφικού υλικού και η διευκόλυνση πράξεων σεξουαλικής κυρίως εκμετάλλευσης.

Επιπροσθέτως, οι οικονομικές διαστάσεις της εμπορίας ανθρώπων, ήτοι προσδοκώμενο εύκολο και γρήγορο κέρδος και τα λοιπά οικονομικής φύσεως πλεονεκτήματα, εξηγούν σε σημαντικό βαθμό την τρομακτική άνοδο του φαινομένου τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα μάλιστα, με εκτιμήσεις διεθνών οργανισμών, η εμπορία ανθρώπων αποτελεί σήμερα την τρίτη μεγαλύτερη «εγκληματική επιχείρηση» μετά το παράνομο εμπόριο ναρκωτικών και όπλων.

Στα πλαίσια αυτά, η σημαντικότερη πτυχή του φαινομένου θα πρέπει να εντοπισθεί στο γεγονός ότι η εμπορία ανθρώπων αποτελεί σήμερα μορφή του οργανωμένου εγκλήματος, στα πλαίσια του οποίου βρίσκει την υποδομή και τα μέσα ώστε να τελείται με τρόπο μαζικό και βίαιο. Οι σύγχρονες δε διαστάσεις της εμπορίας ανθρώπων αποκαλύπτονται μέσα από την εκδήλωση πράξεων εγκληματικότητας, αλλά και άλλων σοβαρών προβατικών πράξεων, όπως η πλαστογραφία, η νομιμοποίηση παράνομων εσόδων και οι σωματικές βλάβες.

Ως παράγοντας ανάπτυξης της εμπορίας ανθρώπων μπορεί κάποτε να λειτουργήσει και το νομοθετικό πλαίσιο του κράτους υποδοχής είτε ενόψει της υιοθέτησης αυστηρών μεταναστευτικών πολιτικών και εργατικών κανόνων, που καθιστούν δυσχερή την νόμιμη μετακίνηση και εργασία αντίστοιχα είτε λόγω της

ανεπαρκούς ρύθμισης ή ανεπαρκούς εφαρμογής των σχετικών με την εμπορία ανθρώπινων κανόνων.

Τέλος, η έκταση που έχει λάβει το φαινόμενο συνδέεται και με εγγενείς δυσκολίες που συναντούν οι προσπάθειες αποτελεσματικής αντιμετώπισής του, όπως οι δυσκολίες κατά τη διαδικασία αναγνώρισης των θυμάτων και συλλογής αποδεικτικού υλικού, ενώ την αποτελεσματικότητα των σχετικών προσπαθειών μειώνει η εκδήλωση συμπεριφορών διαφθοράς από μέρους των αστυνομικών και διωκτικών αρχών.

1.2.1 Μορφές του trafficking

Υπάρχουν διαφορετικές μορφές εμπορίας ανθρώπων. Κάποια από αυτά είναι:

Διακίνηση του σεξ:

Η σεξουαλική εκμετάλλευση προσβάλλει 4,5 εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο. Τα περισσότερα θύματα βρίσκονται σε καταναγκαστικές ή καταχρηστικές καταστάσεις από τις οποίες η διαφυγή τους είναι πολύ δύσκολη και επικίνδυνη. Η σεξουαλική εκμετάλλευση θεωρείται ως ένα φαινόμενο στο οποίο δρα οργανωμένο κύκλωμα ανθρώπων εις βάρος γυναικών έχοντας σκοπό την αναγκαστική εργασία του σεξ. Για να εξαναγκάσουν τις γυναίκες αυτές, χρησιμοποιούν δόλια μέσα (εξαναγκασμός, απειλή, εκφοβισμός, κ.α) και αποσκοπούν στο να εργάζονται ως «σκλάβες» του σεξ. Οι γυναίκες αυτές, πέφτουν θύματα των κυκλωμάτων αυτών, καθώς τους υπόσχονται, όλα όσα έχουν ανάγκη να αποκτήσουν την παρούσα χρονική στιγμή, για παράδειγμα, υπόσχονται ελευθερία, χρήματα, καλύτερη ζωή. Ωστόσο σεξουαλική εκμετάλλευση εμφανίζεται και στις μεταναστευτικές ομάδες, και περιλαμβάνει εξαναγκασμό των μεταναστών σε μια σεξουαλική πράξη ως προϋπόθεση την τακτοποίηση υποθέσεων που εκκρεμούν μεταξύ των δουλεμπόρων και των μεταναστών .

Η σεξουαλική εκμετάλλευση, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω χρησιμοποιεί σωματικό ή σεξουαλικό καταναγκασμό και παραπλάνηση. Στην εμπορία γυναικών και παιδιών, για παράδειγμα, παραπλανούνται με την υπόσχεση για δουλειά σε χώρες ή στην υπηρεσία κάποιας βιομηχανία, αλλά, αντίθετα, από πίσω οίκοι ανοχής. Σε αυτή την περίπτωση, η γυναίκες εγκλωβίζονται καθώς παρακρατούνται τα διαβατήρια του παράνομα από τους οίκους, και εξαναγκάζονται να αναλάβουν την εργασία του σεξ, ώστε να πάρουν πίσω τα διαβατήρια τους. Μπορούν να αποκτήσουν την ελευθερία τους μόνο μέσω της πορνείας αφού ξεπληρώσουν την τιμή αγοράς τους, τα έξοδα ταξιδιού αλλά και της βίζας τους.

Αναγκαστικός γάμος:

Κατά τον αναγκαστικό γάμο είναι ένας γάμος όπου ένας ή και οι δύο συμμετέχοντες του γάμου παντρεύονται χωρίς να έχουν δώσει ελεύθερα τη συγκατάθεσή τους. Σύμφωνα με την ECPAT, η οποία είναι μια μη-κυβερνητική οργάνωση με ένα παγκόσμιο δίκτυο οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών έχοντας σκοπό τον τερματισμό της εμπορικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών " Η εμπορία παιδιών με σκοπό την καταναγκαστικό γάμο είναι απλά μια άλλη εκδήλωση της εμπορίας ανθρώπων και δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένες εθνικότητες ή τις χώρες ».

Ένας καταναγκαστικός γάμος μπορεί να θεωρηθεί ως μια μορφή της εμπορίας ανθρώπων σε ορισμένες περιπτώσεις. Για παράδειγμα αν μια γυναίκα σταλεί στο εξωτερικό, εξαναγκασμένη σε γάμο και στη συνέχεια υποχρεωθεί να συμμετάσχει σε σεξουαλικές σχέσεις με το νέο σύζυγό της, τότε η εμπειρία της παίρνει την μορφή της σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Αν η νύφη αντιμετωπίζεται ως οικιακός βοηθός από το νέο σύζυγό της ή / και την οικογένειά του, τότε αυτό είναι μια μορφή δουλείας

Δουλεμπορία:

Η δουλεμπορία είναι η παράνομη διακίνηση ανθρώπων με σκοπό την καταναγκαστική εργασία. Μπορεί να συνεπάγεται σε αυτή η καταναγκαστική εργασία, ακούσια υποτέλεια, η οικιακή δουλεία, και πόσο μάλλον η παιδικής εργασίας. Τα άτομα αυτά χρησιμοποιούνται με σκοπό την εκμετάλλευση τους, για εργασία, εξαπατώνται με φθηνές υποσχέσεις για καλύτερη ζωή, και εκμεταλλεύονται στο έπακρο. Ο τρόπος διακίνησης τους, εμπεριέχει οικονομική εκμετάλλευση καθώς αποσπών μεγάλα οικονομικά πακέτα από τους μετανάστες για να τους μεταφέρουν στην χώρα υποδοχής για την όπου θα ενδιαφέρονται να εργαστούν.

Εμπορία παιδιών:

Η εμπορία των παιδιών περιλαμβάνει τη στρατολόγηση, τη μεταφορά, τη μεταβίβαση, την υπόθαλψη ή παραλαβή παιδιών με σκοπό την εκμετάλλευσή τους. Η εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών μπορεί να πάρει πολλές μορφές, συμπεριλαμβανομένων το να αναγκάζεται ένα παιδί σε πορνεία ή άλλες μορφές σεξουαλικής δραστηριότητας ή της παιδικής πορνογραφίας. Η εκμετάλλευση των παιδιών μπορεί επίσης να περιλαμβάνει την καταναγκαστική εργασία ή υπηρεσία, δουλεία ή πρακτικές παρόμοιες με τη δουλεία, την υποτέλεια, την αφαίρεση οργάνων, την παράνομη υιοθεσία, την εμπορία για την σύμβαση γάμου, την πρόσληψη ως παιδιά-στρατιώτες.

Οι διακινητές των παιδιών μπορούν να επωφεληθούν από την ακραία φτώχεια των γονέων. Οι γονείς μπορούν να πωλούν τα παιδιά σε διακινητές προκειμένου να εξοφληθούν τα χρέη ή να αποκτήσουν εισόδημα, ή μπορεί να εξαπατηθούν σχετικά με τις προοπτικές της κατάρτισης και μια καλύτερη ζωή για τα παιδιά τους. Μπορούν να πουλήσουν τα παιδιά τους στην εργασία, τη σωματεμπορία, ή παράνομες υιοθεσίες.

Εμπορία και εμπόριο οργάνων:

Η εμπορία οργάνων είναι μια μορφή εμπορίας ανθρώπων. Μπορεί να πάρει διάφορες μορφές. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το θύμα είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψει ένα οργανικό όργανο του. Σε άλλες περιπτώσεις, το θύμα συμφωνεί να πωλεί ένα όργανο με αντάλλαγμα χρήματα / αγαθά αλλά στην ουσία εξαπατάται και δεν λαμβάνει τίποτα από τα συμφωνηθέντα. Τέλος, από το θύμα μπορεί να αφαιρεθεί όργανο χωρίς τη γνώση του θύματος (συνήθως όταν το θύμα είναι σε θεραπεία για ένα άλλο ιατρικό πρόβλημα / ασθένεια - πραγματικό ή ενορχηστρωμένη πρόβλημα / ασθένεια). Θύματα αυτής της κατάστασης πέφτουν συνήθως οι άστεγοι, οι αναλφάβητοι, οι άποροι.

Το κύκλωμα της εμπορίας οργάνων είναι ένα οργανωμένο καθώς λειτουργεί , με τη συμμετοχή πολλών δραστών.

- ο διαφημιστής
- ο μεταφορέας
- το ιατρικό προσωπικό
- οι μεσάζοντες / εργολάβων
- οι αγοραστές

Η εμπορία ανθρώπινων οργάνων επιδιώκει συχνά την παράνομη αφαίρεση νεφρών . Η εμπορία οργάνων είναι ένα επικερδές εμπόριο, διότι σε πολλές χώρες οι λίστες αναμονής για τους ασθενείς που χρειάζονται μεταμόσχευση είναι πολύ μεγάλες.

1.3 Διεθνείς οργανισμοί και οργανώσεις παροχής βοήθειας σε θύματα trafficking

1.3.1 Διεθνείς οργανισμοί

Υπάρχουν μια σειρά διεθνών οργανισμών που ασχολούνται με το θέμα της εμπορίας ανθρώπων. Οι ακόλουθοι οργανισμοί είναι ιδιαίτερα ενεργείς:

- **Ταμείο Ηνωμένων εθνών UNICEF**

Το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά (UNICEF) αφορά στην αντιμετώπιση της εμπορικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών στην Ασία και στην Δυτική Αφρική και επικεντρώνεται στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού και τη βελτίωση της κατάστασης των παιδιών σε κίνδυνο.

- **Διεθνές Πρόγραμμα Μεταναστών Πολιτικής IMP**

Το Διεθνές Πρόγραμμα Μεταναστών Πολιτική IMP) είναι μια διυπηρεσιακή δραστηριότητα του Ινστιτούτο των Ηνωμένων Εθνών με σκοπό την κατάρτιση και Έρευνα, που υλοποιείται σε συνεργασία άλλων σχετικών διεθνών και περιφερειακών οργάνων. Εργάζεται για να ενισχυθεί η ικανότητα των κυβερνήσεων σε διάφορες περιοχές του κόσμου στη διαχείριση της ροής της μετανάστευσης, καθώς και να ευνοηθεί μια μεγαλύτερη περιφερειακή και διεθνή συνεργασία προς όφελος και ομαλή μετανάστευση.

- **Ταμείο Ηνωμένων Εθνών για το Πληθυσμό (UNFPA)**

Το Ταμείο Ηνωμένων Εθνών για το Πληθυσμό (UNFPA) Βοηθά τις αναπτυσσόμενες χώρες στην εύρεση λύσεων στα προβλήματα του πληθυσμού τους.

- **Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ).**

Ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ). εμπλακεί σε μια σειρά από δραστηριοτήτων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

- **Διεθνής Οργάνωση Μετανάστευσης (ΔΟΜ).**
Ο Διεθνής Οργάνωση Μετανάστευσης (ΔΟΜ) είναι η κύρια οργάνωση που εργάζεται στον τομέα της υποστήριξης προς τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων και την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων.
- **Ύπατο Αρμοστή του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR).**
Η ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) συμμετέχει ενεργά στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Η Ύπατη Αρμοστεία, έχει εντολή να εξασφαλίσει τη διεθνή προστασία των προσφύγων, συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς και κυβερνήσεις σχετικά με τις περιφερειακές και εθνικές πρωτοβουλίες, αλλά δεν αναλαμβάνει καμία ξεχωριστή δράση ή πρωτοβουλία στον τομέα αυτό.
- **Συμβούλιο της Ευρώπης**
Το συμβούλιο της Ευρώπης, έχει εμπλακεί εδώ και πολλά χρόνια στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.
- **Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (UNHCHR).**
Από το 1998, η UNHCHR έχει αναλάβει ενεργό ενδιαφέρον για το πρόβλημα της διακίνησης ανθρώπων, με επίκεντρο κυρίως την εμπορία γυναικών και παιδιών. Με σκοπό την παροχή κατευθύνσεων πολιτικής. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα χρησιμεύσουν ως ένα πρακτικό εργαλείο για τις κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών και των προγραμμάτων του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών.
- **Διεθνής Οργάνωση Εργασίας ΔΟΕ**
Η ΔΟΕ ασχολείται με το θέμα της ανθρώπινης εμπορίας σε σχέση με την καταναγκαστική εργασία, την κακοποίηση των διακινούμενων εργαζομένων, των διακρίσεων κατά την εργασία (ιδίως σε ορισμένα τμήματα της Κοινωνίας, όπως οι γυναίκες ή ιθαγενών πληθυσμών) και την παιδική εργασία.

- **Διεθνές Κέντρο για την Ανάπτυξη Μεταναστευτικής Πολιτικής (ICMPD).**

Το ICMPD είναι ένας διακυβερνητικός οργανισμός που δημιουργήθηκε το 1993 με πρωτοβουλία της Ελβετίας και της Αυστρίας, όπου εδρεύει στην Βιέννη. Ο σκοπός της οργάνωσης είναι η προώθηση της ολοκληρωμένης και βιώσιμης πολιτικής μετανάστευσης, καθώς και να λειτουργεί ως ένας μηχανισμός ανταλλαγής υπηρεσιών για κυβερνήσεις και τις οργανώσεις κατά κύριο λόγο σε ευρωπαϊκά θέματα μετανάστευσης.

1.3.2 Μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ)

Πέραν όμως των διεθνών οργανισμών υπάρχουν και οι ΜΚΟ που αποσκοπούν την καταπολέμηση αυτού του φαινομένου, την στήριξη των ατόμων που πέφτουν θύματα την εκμετάλλευσης, αλλά και δίωξη των ατόμων που γεννούν τέτοιες καταστάσεις. Τέτοιες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις όσο εγχώριες τόσο και διεθνής είναι η παρακάτω:

- **ΚΛΙΜΑΚΑ**

Η ΚΛΙΜΑΚΑ λειτουργεί από το 2005 στην Αθήνα και παρέχει ψυχολογική υποστήριξη, νομική αρωγή και επαγγελματική κατάρτιση.

- **ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ**

Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ λειτουργεί από το 2006 στην Αθήνα και παρέχει βοήθεια σε γυναίκες και παιδιά θύματος εμπορίας και ενδοοικογενειακής βίας.

- **La Strada**

Η La Strada είναι η πιο ενεργή ΜΚΟ στον τομέα της πρόληψης της διακίνησης, παρέχει βοήθεια προς τα θύματα και λειτουργεί ως ένα δίκτυο ανεξαρτήτων οργανώσεων στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

- **Διεθνής Έρευνα και Ανταλλαγές Συμβουλίου (IREX).**

Η Διεθνής Έρευνα και Ανταλλαγές Συμβουλίου (IREX). Η αμερικάνικη ΜΚΟ ξεκίνησε μια πρωτοβουλία για την στήριξη των γυναικών. Το πρόγραμμα προωθεί την ενδυνάμωση των γυναικών από επιλεγμένες χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και τις Νοτιοανατολικής Ευρώπης, με στόχο

την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων πριν τα θύματα εγκαταλείψουν τις χώρες τους. Το πρόγραμμα έχει τέσσερις δράσεις :

- Βασική κατάρτιση δεξιοτήτων εργασίας και στήριξη στην τοποθέτηση
- Τη χειραφέτηση των θυμάτων
- Την προώθηση της ευαισθητοποίησης μέσω εκστρατειών και
- Μικρές επιχορηγήσεις για δημιουργία επιχειρήσεις.

- **Διεθνής Καθολική Επιτροπή Μετανάστευσης (ICMC).**

Διεθνής Καθολική Επιτροπή Μετανάστευσης (ICMC). Το ICMC παρέχει επείγουσα βοήθεια και προωθεί βιώσιμες λύσεις για τους πρόσφυγες στο εσωτερικό της χώρας, στους επαναπατριζόμενους και τους μετανάστες.

- **Save the children.**

Ο save the children είναι ο κορυφαίος διεθνής ΜΚΟ που ασχολείται με παιδικά δικαιώματα. Έχει 80 χρόνια εμπειρίας με τα φτωχότερα παιδιά σε περισσότερες από 100 χώρες σε όλο τον κόσμο. Διεξάγει επείγουσας αρωγής και μακροπρόθεσμα αναπτυξιακά προγράμματα.

- **Τοπικές μη Κυβερνητικές Οργανώσεις**

Σε τοπικό επίπεδο, έχει κατά κύριο λόγο οι γυναικείες οργανώσεις, οι οποίες έχουν ασχοληθεί με την εμπόρια ανθρώπων. Ορισμένες από αυτές εργάζονται σε γενικές γραμμές στον τομέα τις βίας κατά των γυναικών και τα δικαιώματα των γυναικών ενώ άλλα λειτουργούν ως καταφύγια για τα θύματα της βίας ή την εκτέλεση έργων για τους εργαζομένους. Οι οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οργανώσεις για τα δικαιώματα των μεταναστών εξακολουθούν να εξετάζουν την εμπορία ανθρώπων. Υπάρχει μια μικρή δικτύωση μεταξύ των ΜΚΟ σε περιφερειακό επίπεδο, ιδίως μεταξύ των χωρών προέλευσης και προορισμού. Μέχρι σήμερα, όλες

οι πρωτοβουλίες δικτύωσης είχαν αναληφθεί από τοπικές ομάδες που επιδιώκουν την επαφή με παρόμοιες οργανώσεις ή με οργανισμό εταίρο σε άλλες χώρες.

- **ΕΚΥΘΚΚΑ**

Η ΕΚΥΘΚΚΑ βρίσκεται τα Ιωάννινα και λειτουργεί από το 2004. Έχει ήδη φιλοξενήσει 41 θύματα και λειτουργεί επίσης τηλεφωνική γραμμή για άμεση βοήθεια.

- **ΚΑΘΒ**

Η ΚΑΘΒ λειτουργεί από τα τέλη του 2004 και βρίσκεται στην Θεσσαλονίκη, αποτελεί καταφύγιο εξασφαλίζοντας ψυχολογική υποστήριξη και νομική αρωγή.

- **TAMPEP**

Ευρωπαϊκό Δίκτυο για το AIDS- Πρόληψης και προαγωγής της Υγείας μεταξύ των διακινούμενων εργαζομένων κατά φύλλο (TAMPEP). Το TAMPEP είναι ένα πρόγραμμα το οποίο επιδιώκει την αύξηση την ενδυνάμωση και αυτοεκτίμηση μεταξύ μεταναστών εργαζομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΗΚΑ ΤΟΥ

« Trafficking» ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1 Το Trafficking στην Ελλάδα

Η Ελλάδα λόγω της γεωγραφικής της θέσης και της ιδιότητας της ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελεί χώρα προορισμού και είναι γνωστή ως « το κέντρο της εμπορίας ανθρώπων στην Ευρώπη». Είναι βασική χώρα διέλευσης και προορισμού για τα θύματα και αποτελεί την κύρια είσοδο για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς συγκεντρώνει το 90% των περιπτώσεων παράνομης μετανάστευσης στην Ευρώπη. Τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων μεταφέρονται συχνά από τους διακινητές τους, στο εσωτερικό της χώρας ή κατά μήκος των συνόρων, για να αποφευχθεί ο εντοπισμός τους. Η εμπορία ανθρώπων είναι ένα καλά κρυμμένο έγκλημα στην Ελλάδα, καθώς οι περισσότεροι πολίτες αγνοούν τη σκληρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συμβαίνει στην ίδια τους την πόλη.

Στην πλειοψηφία οι μετανάστες περνούν τα σύνορα παράνομα, μόνοι ή με την

χρήση «οδηγών», ενώ οι υπόλοιποι περνούν τα σύνορα με τουριστική βίζα, αλλά συνεχίζουν την παραμονή τους μετά τη λήξη της.

Το εμπόριο ανθρώπων (trafficking in human beings) σύμφωνα με το Πρωτόκολλο

των Ηνωμένων Εθνών «για πρόληψη, καταστολή και τιμωρία της διακίνησης προσώπων, ιδιαίτερα γυναικών και παιδιών» ορίζεται ως «η πρόληψη, μεταφορά,

μεταβίβαση, στέγαση ή παραλαβή ανθρώπων μέσω απειλών ή χρήση βίας ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, απαγωγής, απάτης, παραπλάνησης, κατάχρησης εξουσίας ή μιας ευάλωτης θέσης ή η καταβολή ή αποδοχή πληρωμών ή άλλων ωφελημάτων για την εξασφάλιση συναίνεσης προσώπου που ασκεί έλεγχο επί άλλου προσώπου, για το σκοπό της εκμετάλλευσης».

Στα Ελληνικά οι όροι «λαθρέμπορος» «διακινητής» «δουλέμπορος» χρησιμοποιούνται και για το «smuggler» και για το «trafficker», χωρίς να είναι ακριβές. Το «human smuggling» είναι η παράνομη διάβαση των συνόρων με τη χρήση «οδηγών» και διαφέρει από το «trafficking» όπως οι οδηγοί από τους λαθρέμπορους και τους δουλεμπόρους. Η διαφορά τους ορίζεται από τα δύο Πρωτόκολλα του Παλέρμου, που συμπληρώνουν τη Σύμβαση του ΟΗΕ ενάντια στο Διεθνικό Οργανωμένο Έγκλημα και είναι τα εξής:

- Το πρωτόκολλο ενάντια στη λαθραία μεταφορά μεταναστών διά ξηράς, αέρα και θάλασσας το οποίο τέθηκε σε ισχύ το 2003.
- Το πρωτόκολλο για τη πρόληψη και καταστολή και τη Δίωξη εμπορίας Προσώπων, ιδίως Γυναικών και Παιδιών, το οποίο τέθηκε σε ισχύ το 2003.

Οι περισσότεροι μετανάστες από τη Μέση Ανατολή και την Ασία περνούν από την Τουρκία. Γίνεται στάση και συνάντηση στις Παραμεθόριες πόλεις της νοτιοανατολικής ή στις παράκτιες πόλεις. Πολλοί από τους μετανάστες διαμένουν στην Τουρκία πριν περάσουν στην Ελλάδα, όπου εργάζονται για να βγάλουν τα έξοδά τους και για να αποταμιεύσουν για το ταξίδι τους. Από την Κωνσταντινούπολη οι μετανάστες με τη συνοδεία «οδηγών» περνούν τα σύνορα από ξηρά, από τον Έβρο. Στην περίπτωση που το πέρασμα είναι δύσκολο από τα σύνορα, τότε εναλλακτικά ακολουθείται η διαδρομή Τουρκία, Βουλγαρία και έπειτα Ελλάδα. Το καλοκαίρι το πέρασμα γίνεται και μέσω της θάλασσας, από τα τουρκικά παράλια προς τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου και τις Κυκλάδες.

Σύμφωνα με στοιχεία του ελληνικού Υπουργείου Δημοσίας Τάξης και του Διεθνή Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ) έχει αρχίσει να αναπτύσσεται ένα νέο είδος εμπορίας κατά την οποία θύματα έχουν κάποιο βαθμό ελευθερίας και λαμβάνουν κάποιο ποσό ως ανταμοιβή για τις υπηρεσίες του. Αυτή η εμπορία ονομάζεται «χαμογελαστή εμπορία ανθρώπων» («happy trafficking») που αφορά κυρίως γυναίκες και παιδιά που διακινούνται με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Στην Ελλάδα είναι ο πιο δεδομένος τρόπος μετανάστευσης για μεγάλο μέρος αλλοδαπών και όχι για μικρή μερίδα ατόμων, γι' αυτό και η βιβλιογραφία είναι πολύ περιορισμένη. Η έλλειψη έρευνας εξηγείται από το γεγονός ότι στην Ελλάδα κυριαρχεί η αντίληψη, στους ερευνητές και στην κρατική πολιτική, ότι η μετανάστευση είναι ένα θέμα που ξεκινά από τη στιγμή της άφιξης και μετά. Επίσης η απουσία έρευνας ερμηνεύεται από το γεγονός ότι η συγκέντρωση στοιχείων είναι αντικειμενικά δύσκολη έως αδύνατη διότι από την φύση της είναι παράνομη διαδικασία.

Τα πρώτα επίσημα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των παράνομων μεταναστεύσεων προέρχονται από τις αιτήσεις για άδεια παραμονής και εργασίας με το πρόγραμμα νομιμοποίησης το 1998, δηλαδή τη λήψη αρχικά της λευκής κάρτας και εφόσον ικανοποιηθούν ορισμένες προϋποθέσεις της πράσινης κάρτας.

Στο ερώτημα πόσοι είναι οι μετανάστες στην Ελλάδα δεν μπορούμε να απαντήσουμε με ακριβή αριθμό. Όμως ο αριθμός των μεταναστών εύκολα αυξομειώνεται ανάλογα με τις μεταβολές της οικονομικής δραστηριότητας, κυρίως της τουριστικής και της αγροτικής, δηλαδή ο αριθμός των μεταναστών μπορεί να είναι διπλάσιος το καλοκαίρι από τον χειμώνα.

Στο άλλο ερώτημα από πού προέρχονται οι μετανάστες μπορούμε να πούμε ότι οι μετανάστες έρχονται κυρίως από Βαλκανικές χώρες περίπου το 78,2% και από την Αλβανία το 65%.

Οι μετανάστες είναι συνήθως μικρής ηλικίας, διότι η μετακίνησή τους είναι μεγαλύτερης διάρκειας και οι δυνατότητες προσαρμογής στις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στη χώρα προορισμού είναι μεγαλύτερες.

Ο πληθυσμός που δέχτηκε μεγαλύτερο πλήγμα ήταν οι γυναίκες. Πολλές από αυτές, εκ των οποίων ήταν ανήλικες, έπεσαν θύματα εξαπάτησης και εκμετάλλευσης από διεθνή δίκτυα διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων τα οποία τις προωθούν στην πορνεία. Η Ελλάδα είναι μία από τις βασικές χώρες όπου διακινούνται θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Τα θύματα προέρχονται κυρίως από χώρες της ανατολικής Ευρώπης, των Βαλκανίων και της Αφρικής. Οι γυναίκες αυτές εγκλωβίζονται κυριολεκτικά, επειδή οι σωματέμποροι για παράδειγμα τις κρατούν κλειδωμένες σε σπίτια, με δόλια μέσα, όπως η κατάσχεση των ταξιδιωτικών εγγράφων ή απειλές εναντίον τους ή των οικογενειών τους. Πολλές φορές εκτός από ψυχολογική βία υφίστανται σωματική βία και βασανιστήρια.

Ενώ η Ελλάδα είναι χώρα προορισμού και διέλευσης για την εμπορία ανθρώπων στην Ευρώπη για πάνω από μια δεκαετία, οι ερευνητές εξακολουθούν να μην έχουν στη διάθεσή τους αξιόπιστες εκτιμήσεις σχετικά με την έκταση αυτής της λαθραίας δραστηριότητας. Η εμπορία έχει διάφορες μορφές όπως εμπορία με σκοπό την εξαναγκαστική εργασία, κυρίως για παιδιά, εμπορία με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση, κυρίως για γυναίκες και εμπορία για εμπορία βρεφών για υιοθεσία.

Από το 1990 έως το 1997 ο αριθμός των αλλοδαπών γυναικών που εξωθούνται στην πορνεία στην Ελλάδα δεκαπλασιάστηκε από το 2.100 σε 21.750 και το 2002 έπεσε σε 17.200 σύμφωνα με εκτιμήσεις τοπικών ΜΚΟ, του κέντρου Έρευνας και Δράσης της Ειρήνης (ΚΕΔΕ).

Η Ελλάδα με το νόμο του 2002 θεωρεί την εμπορία ανθρώπων έγκλημα και προβλέπει ως και δεκαετή φυλάκιση για τους σωματέμπορους. Ωστόσο, ελάχιστοι είναι εκείνοι που έχουν οδηγηθεί στην δικαιοσύνη και έχουν καταδικαστεί. Η επιστροφή των θυμάτων στην χώρα τους, συχνά δεν λύνει το πρόβλημα καθώς οι διακινητές εξακολουθούν να τους εκβιάζουν και να τους απειλούν. Στην περίπτωση των γυναικών που ωθούνται στην πορνεία καλό είναι να συνεργαστεί με τις αρχές για τη δίωξη σωματεμποριών. Λογικό είναι ένα θύμα που προέρχεται από ένα τέτοια περιβάλλον να φοβάται να στραφεί ενάντια στους εμπόρους και να μην εμπιστεύεται τις αρχές για την προστασία του.

2.2 Η Ελληνική Πραγματικότητα

2.2.1 Η εικόνα του trafficking στην Ελλάδα

Σύμφωνα με δημοσιοποιημένα στοιχεία του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, διαπιστώνεται ότι ο χώρες του πρώην Ανατολικού μπλοκ αποτελούν κατά κύριο λόγο, ενεργά κέντρα συγκέντρωσης των κυκλωμάτων διακίνησης σωματεμπορίας. Σε δεύτερη μοίρα έρχονται περιοχές από την Ασία και την Αφρική όπως επίσης και βαλκανικές χώρες. Αλβανία, Ρουμανία και Βουλγαρία.

1.2.2 Τα θύματα του trafficking

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Stop Now (Stop Trafficking of people) οι συνθήκες ζωής των θυμάτων σωματεμπορίας περιλαμβάνουν:

- Βιασμούς, ξυλοδαρμούς και βασανιστήρια
- Εκφοβισμούς και ψυχολογική κακοποίηση
- Εξαναγκαστικές αμβλώσεις
- Πλημμελή διατροφή
- Στέρηση ύπνου
- Απουσία ιατρικής περίθαλψης (προβλήματα υγείας και υψηλά ποσοστά σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων).

Οι λόγοι για τους οποίους τα θύματα του trafficking δεν δραπετεύουν είναι οι εξής:

- **Εκφοβισμός και συνθήκες που δεν τους αφήνουν περιθώρια διαφυγής:**
Οι ξυλοδαρμοί, τα βασανιστήρια, η κράτηση των διαβατηρίων και οι απειλές ότι θα ασκηθεί βία κατά των οικογενειών τους, κάνουν τη δραπέτευση πολύ επικίνδυνο εγχείρημα, το οποίο μπορεί συχνά να στοιχίσει μέχρι και τη ζωή των θυμάτων.

- ***Αποπροσανατολισμός:***

Η απομόνωση, η άγνοια της γλώσσας και των συνθηκών ζωής στην Ελλάδα, δεν επιτρέπουν στα θύματα να μιλήσουν για την κατάστασή τους ή να ζητήσουν βοήθεια. Επίσης, συχνά καθώς δεν έχουν τα απαραίτητα χαρτιά φοβούνται ότι θα οδηγηθούν στη φυλακή.

- ***Έλλειψη πληροφόρησης για τους πόρους και τις παροχές που θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν:***

Τα θύματα της διεθνούς σωματεμπορίας δε γνωρίζουν τι πόρους και τι παροχές θα μπορούσαν να έχουν στη διάθεσή τους: ξενώνες, τροφή, ψυχοκοινωνική και νομική στήριξη, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Επίσης, δε γνωρίζουν σε ποιες υπηρεσίες θα μπορούσαν να απευθυνθούν για την παροχή των παραπάνω υπηρεσιών υποστήριξης.

- ***Έσοδα:***

Τα έσοδα των δικτύων οργανωμένου εγκλήματος από τη συγκεκριμένη μορφή δουλείας ανέρχονται σε δισεκατομμύρια ευρώ. Το Trafficking αποτελεί και στη χώρα μας μια από τις σημαντικότερες πηγές πλούτου. Υπεύθυνος για την εξαναγκαστική πορνεία είναι ο πελάτης, ο οποίος αποτελεί την κινητήρια δύναμη και χρηματοδοτεί τη σωματεμπορία. Υπολογίζεται ότι πάνω από ένα εκατομμύριο άντρες στην Ελλάδα πληρώνουν ετησίως για να έχουν τις υπηρεσίες γυναικών και παιδιών που έχουν πέσει θύματα αυτής της σεξουαλικής βιομηχανίας.

2.2.3 Δράστες εμπορίας ανθρώπων – σωματεμπορίας

Στην Ελλάδα σήμερα δρουν δύο δίκτυα διεθνούς σωματεμπορίας: το πρώτο διακινεί γυναίκες και παιδιά από χώρες της Κεντρικής Ευρώπης και το δεύτερο έχει αναλάβει τη διακίνηση γυναικών από χώρες της Αφρικής. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας οι δράστες εμπορίας ανθρώπων, προέρχονται από τις παρακάτω χώρες:

Πίνακας 1. Υπήκοοι Χωρών

ΥΠΗΚΟΟΙ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΛΒΑΝΙΑ	13
ΑΡΜΕΝΙΑ	1
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	12
ΕΛΛΑΔΑ	133
ΙΝΔΙΑΣ	1
ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ	3
ΝΙΓΗΡΙΑΣ	5
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	1
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	1
ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	28
ΡΩΣΙΑΣ	3
ΤΟΥΡΚΙΑ	1
ΣΥΝΟΛΟ	202

Πηγή: www.nath.gr/nostos/ergo/html.

Στο παρακάτω διάγραμμα 1 που ακολουθεί παρουσιάζεται ο αριθμός των μη μόνιμων μεταναστών και διακινητών από τις αστυνομικές και λιμενικές αρχές για τα έτη 2006-2015

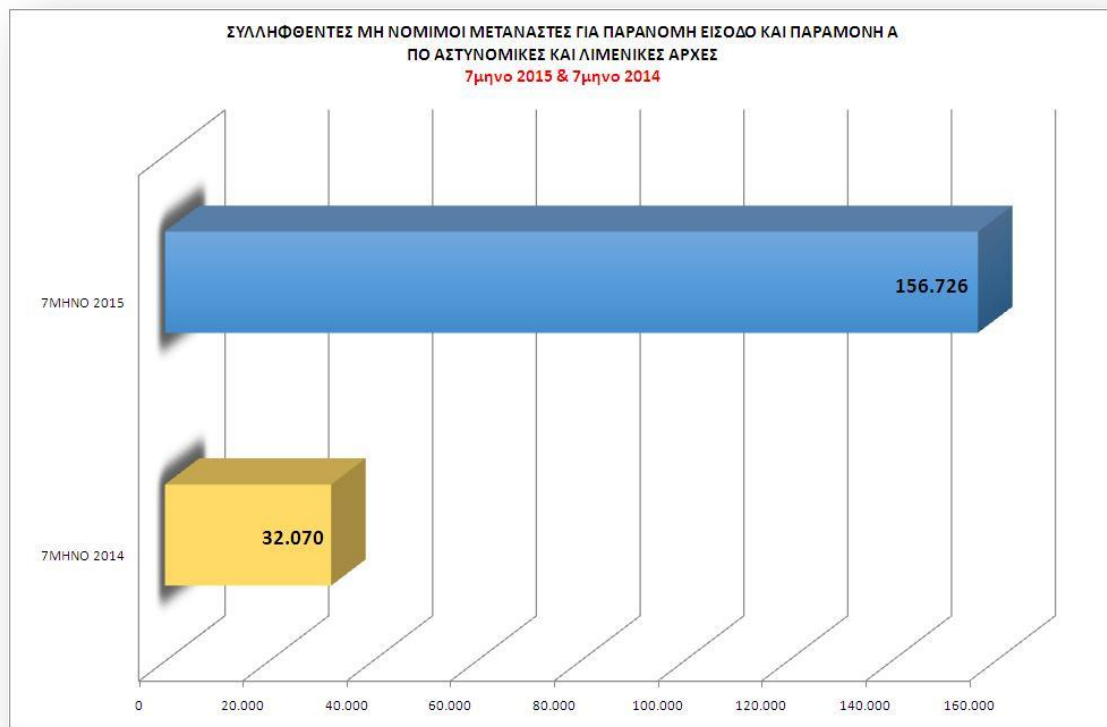

Διάγραμμα 1

Πηγή: Ελληνική Αστυνομία, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2015

Στο παρακάτω διάγραμμα 2 μας δείχνει τους συλληφθέντες μη μόνιμους μετανάστες για παράνομη είσοδο και παραμονή.

Διάγραμμα 2

Πηγή: Ελληνική Αστυνομία, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, 2015

2.2.4 Ο ρόλος των ΜΚΟ στην αρωγή προς τα θύματα του trafficking

Σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος με σκοπό την εμπορία ανθρώπων λαμβάνει η αρωγή και προστασία προς τα θύματα Trafficking. Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις διαθέτουν ευέλικτους μηχανισμούς και μπορούν να συμμετάσχουν ενεργά στον τομέα της υποστήριξης και προστασίας των θυμάτων και της πρόληψης. Οι ΜΚΟ αποτελούν το συνεκτικό κρίκο ανάμεσα στο θύμα και τις αρχές, ώστε να επιτευχθεί η εξάρθρωση και η ποινική δίωξη των δικτύων σωματεμπορίας. Επίσης, κατέχουν σημαντικό ρόλο στην προστασία των θυμάτων. Παρόλα αυτά, για να υπάρξει πραγματική συνεργασία η συμμετοχή των ΜΚΟ πρέπει να αναγνωρίζεται μέσα από:

- ✓ Τον έλεγχο της ανάπτυξης των ενεργειών που έχουν σχεδιαστεί για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων,
- ✓ την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και μέτρων που έχουν συμφωνηθεί, το σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων,
- ✓ την πρόληψη και τις δραστηριότητες ενημέρωσης στο ευρύ κοινό, την εκπαίδευση των επαγγελματιών και την παροχή πληροφοριών στις αρχές.

2.2.5 Επιπτώσεις του trafficking

Η παράνομη είσοδος μεταναστών θέτει προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας και του συνοριακού έλεγχου, της πολιτικής υποδοχής και της διαχείρισης των μεταναστεύσεων με τρόπο οργανωμένο και διάφανο. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των μεταναστών τόσο δυσκολότερο είναι για την χώρα υποδοχής να έχει συνολική εποπτεία του πληθυσμού, καθώς και των αναγκών και κινδύνων που εγκυμονούν.

Γίνεται δυσκολότερη η εφαρμογή του προγράμματος ένταξης και στήριξης του μεταναστευτικού πληθυσμού. Για τους μετανάστες υπάρχει ο κίνδυνος ανθρώπινης ασφάλειας, θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή, την ακεραιότητα και τα θεμελιώδη δικαιώματά τους. Βρίσκονται σε μια αβέβαιη κατάσταση, νομικής ανυποστασίας και κοινωνικού αποκλεισμού, καταφέρνοντας να επιβιώσουν με προσωπικό αγώνα, συνδρομή φίλων και φορέων αρωγής.

2.2.6 Αντιμετώπιση

Λόγω του επικινδύνου της προσωπικότητας των συμμετεχόντων κακοποιών και τεράστιων κερδών που προσπορίζει το εγχείρημα γύρω από το έγκλημα «Trafficking» (οργανωμένα ή εκ περιστάσεως τελούμενα), καθίσταται σαφές ότι είναι δυσχερέστατη, αν όχι αδύνατη, η καταπολέμηση των καλά οργανωμένων κυκλωμάτων διακίνησης, εμπορίας και εκμετάλλευσης ανθρώπων, σε τοπικό επίπεδο αποκλειστικά. Απαιτείται η συνεργασία, πέραν αυτής που επιβάλλεται μεταξύ των συναρμοδίων υπηρεσιών του κράτους και μεταξύ των χωρών προέλευσης, διέλευσης και τελικού προορισμού, σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο, στους τομείς ανάληψης κοινών πρωτοβουλιών και ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειριών και πρακτικών. Για να είναι μάλιστα αποτελεσματική η εν λόγω συνεργασία, θα πρέπει να εμπεριέχει τα στοιχεία της επιμονής, διάρκειας, συνέχειας και προ πάντων της ειλικρίνειας.

Στο εσωτερικό επίπεδο, η αποτελεσματική αντιμετώπιση του «Trafficking», μιας εκ των σοβαρότερων απειλών κατά της δημόσιας ασφάλειας της χώρας, θα πρέπει να βασίζεται σε σειρά μέτρων και σχεδίων ειδικών με στόχο την

πρόληψη και την καταστολή των επιμέρους μορφών του εγκλήματος σε όλες του τις εμφανίσεις, την αύξηση της αποτελεσματικότητας των αστυνομικών υπηρεσιών, την τροποποίηση, επί το αυστηρότερου, της ισχύουσας νομοθεσίας γύρω από τα σχετικά εγκλήματα με σκοπό της θέσπιση αυστηρότερων ποινικών κυρώσεων, παρεπόμενων

ποινών και λοιπών διοικητικών κυρώσεων κατά των δραστών και επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών κολασμού- σωφρονισμού- απέλασης αυτών.

Για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου, το ρόλο θετικού και αναγκαίου καταλύτη θα παίζει η γενική κινητοποίηση και συμμετοχή του κοινού και όλων των πολιτών σε έναν, υπέρ πάντων, αγώνα της πολιτείας και κοινωνίας, κατά της μάστιγας αυτής του «Trafficking», στα πλαίσια μιας ενέργειας αντί-εγκληματικής πολιτικής, τόσο στον τομέα της πρόληψης, όσο και της καταστολής των σχετικών εγκλημάτων.

Τέλος, η πληρότητα των μέτρων της πολιτείας, θα πρέπει να περιλαμβάνει μια συντονισμένη πολιτική για την θέσπιση φορέων και οργανώσεων και χρηματοδότηση προγραμμάτων, που θα στοχεύουν στην αναγνώριση των βασικών δικαιωμάτων των θυμάτων όπως π.χ. πρόσβαση στη δικαιοσύνη, νομική υποστήριξη- προστασία αυτών και αποζημίωσή τους. Επιπλέον, θα πρέπει να προβλέπεται για τα θύματα (ανήλικα, ενήλικα, γυναίκες, παιδιά) μέριμνα φυσικής τους προστασίας από τα κυκλώματα, φιλοξενίας, υγειονομικής περίθαλψης, ψυχολογικής υποστήριξης, επαναπατρισμού ή παροχής ασύλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΤΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ TRAFFICKING

Η εμπορία ανθρώπων και ιδιαίτερα γυναικών και παιδιών αποτελούν την πιο σκοτεινή πλευρά των σύγχρονων μεταναστευτικών ρευμάτων. Εδώ θα ασχοληθούμε ειδικότερα με την εμπορία γυναικών για σεξουαλική εκμετάλλευση. Όταν μιλάμε για γυναίκες θύματα εμπορίας για σεξουαλική εκμετάλλευση εννοούμε γυναίκες, οι οποίες με την χρήση βίας – σωματικής ή ψυχολογικής - ή δόλου έχουν μεταφερθεί από την πατρίδα τους σε μια άλλη χώρα, όπου εξαναγκάζονται στην πορνεία. Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες υποχρεούνται να εργασθούν είναι συνθήκες δουλείας.

Ανεξάρτητα από τον τρόπο στρατολόγησής τους, τα θύματα ζουν έγκλειστα υπό καθεστώς δουλείας. Οι εκμεταλλευτές τους, έχοντας αφαιρέσει τα όποια νόμιμα έγγραφα φέρουν, τα εξαναγκάζουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους υπό συνθήκες που καταρρακώνουν την προσωπικότητα και εκθέτουν τα άτομα σε σοβαρούς κινδύνους υγείας, χωρίς μάλιστα να τους αποδίδουν τις αμοιβές τους. Οι συνθήκες διαβίωσης των θυμάτων δηλώνουν την πλήρη

παραβίαση των ατομικών τους δικαιωμάτων και χαρακτηρίζονται από την ελλείπει διατροφή και την παρατεταμένη έλλειψη ύπνου (το ωράριο εργασίας είναι εξουθενωτικό, και δεν προβλέπεται η ξεκούραση των θυμάτων), από τακτικούς βιασμούς, ξυλοδαρμούς και εξευτελισμούς προς παραδειγματισμό (όπου αναφέρονται και εικονικές ή και πραγματικές εκτελέσεις) και από άθλιες συνθήκες υγιεινής. Στα θύματα όχι μόνο δεν παρέχεται η κατάλληλη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ώστε να

συνέλθουν ακόμα και από εμφανείς τραυματισμούς αλλά τους επιβάλλεται να μην διακόπτουν τις δραστηριότητές τους. Συχνά τα θύματα όχι απλά δεν μπορούν να μιλήσουν τη γλώσσα της χώρας στην οποία εκδίδονται αλλά και δεν γνωρίζουν καν σε ποια χώρα βρίσκονται.

3.1 Γυναικεία εκμετάλλευση

Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας η πλειοψηφία των καταγεγραμμένων θυμάτων trafficking είναι γυναίκες. Η παράνομη διακίνηση είναι και αυτή μια μορφή μετακίνησης, εκείνο όμως που αλλάζει σε σχέση με τη μετανάστευση είναι η έλλειψη συναίνεσης του μετακινούμενου. Στις χώρες οι οποίες αναπτύσσονται οι ευκαιρίες των γυναικών για εργασία είναι πολύ λίγες. Έτσι πολλές από αυτές τις γυναίκες αποφασίζουν να αφήσουν τις χώρες τους και να μεταναστεύουν, πιστεύοντας ότι στη

χώρα στην οποία

θα

μεταναστεύσουν

θα έχουν μια

ελπίδα για

καλύτερη τύχη και

ένα καλύτερο

επίπεδο διαβίωσης.

Αντί αυτού

καταλήγουν

θύματα

εκμετάλλευσης. Παρακάτω θα δούμε τους παράγοντες οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για το αποτέλεσμα της εμπορίας των γυναικών.

Οι γυναίκες καταλήγουν θύματα εκμετάλλευσης γιατί η εμπορία τους είναι αποτέλεσμα τριών παραγόντων:

- Της αναζήτησης εκ μέρους των γυναικών μιας ευκαιρίας να μεταναστεύσουν.
- Της δράσης των κυκλωμάτων δουλεμπόρων, αλλά και μεμονωμένων ατόμων και
- αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, της ζήτησης στις χώρες προορισμού, από την πλευρά των πελατών.

α) Για μια καλύτερη ζωή

Η απόφαση των γυναικών να μεταναστεύσουν οφείλεται κατά κύριο λόγο στις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στις χώρες καταγωγής τους, αλλά και στην επιθυμία τους για μια καλύτερη ζωή.

Οι γυναίκες θύματα εμπορίας μπορεί να είναι στην ακραία περίπτωση θύματα απαγωγής ή θύματα εξαπάτησης. Συχνά οι δουλέμποροι δολοφονούν τα υποψήφια θύματα τους με μια θέση εργασίας. Η έντονη επιθυμία των γυναικών να μεταναστεύσουν, η έλλειψη εναλλακτικών διεξόδων και πάρα πολύ συχνά η υποχρέωση να εξασφαλίσουν την επιβίωση της οικογένειάς τους τις καθιστά ευάλωτες και ανίκανες να εκτιμήσουν τους κινδύνους.

β) Ποιοι διακινούν τις γυναίκες

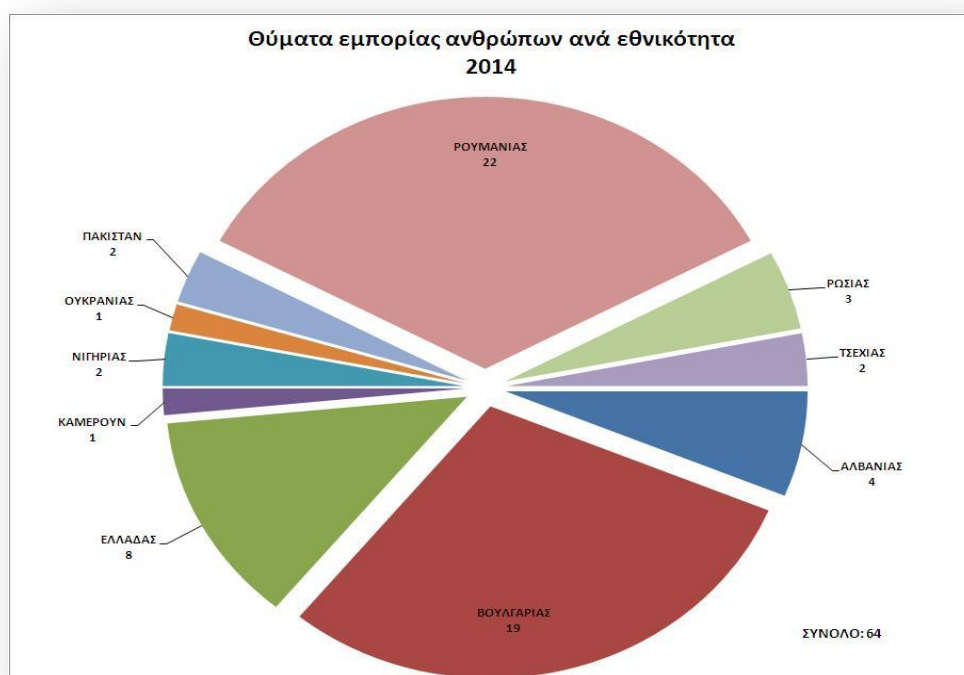
Η διακίνηση των γυναικών γίνεται αποκλειστικά από άνδρες (συχνά αρραβωνιαστικούς ή συζύγους) δίνει όλο και περισσότερο την θέση της στη διακίνηση από οργανωμένα κυκλώματα, με συμμετοχή ατόμων τόσο από τη χώρα προέλευσης όσο και από τη χώρα προορισμού. Αν και τα στατιστικά στοιχεία σε σχέση με τον αριθμό των γυναικών που διακινούνται ανά τον κόσμο δεν είναι ενημερωμένα, οι ειδικοί εκτιμούν ότι είναι αυξανόμενος, καθώς σύμφωνα με μελέτες η διακίνηση διαπράττεται αποκλειστικά από διεθνή κυκλώματα οργανωμένου εγκλήματος τα οποία βρήκαν στο χώρο αυτό μια υψηλού κέρδους και χαμηλού κινδύνου δραστηριότητα.

γ) Η ζήτηση

Προϋπόθεση της διακίνησης των γυναικών είναι η ζήτηση. Χωρίς τη ζήτηση δεν θα υπήρχε και διακίνηση. Η ζήτηση είναι κατ' αρχή συνάρτηση του καθορισμού του ρόλου των δύο φύλων και της κατανόησης του «ανδρισμού», όπως αυτά προσδιορίζονται παραδοσιακά στις διάφορες κοινωνίες.

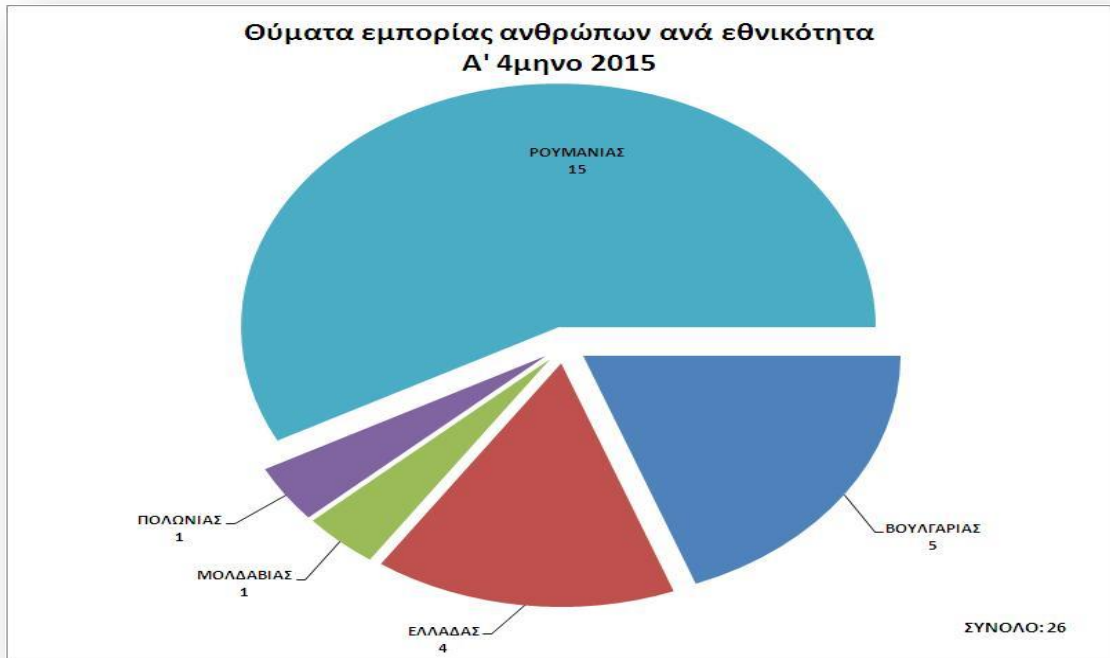
Παρακάτω δίνονται κάποιοι πίνακες με στατιστικά στοιχεία για τα θύματα εμπορίας για τα έτη 2014 και 2015

Διάγραμμα 3: θύματα εμπορίας ανά εθνικότητα 2014

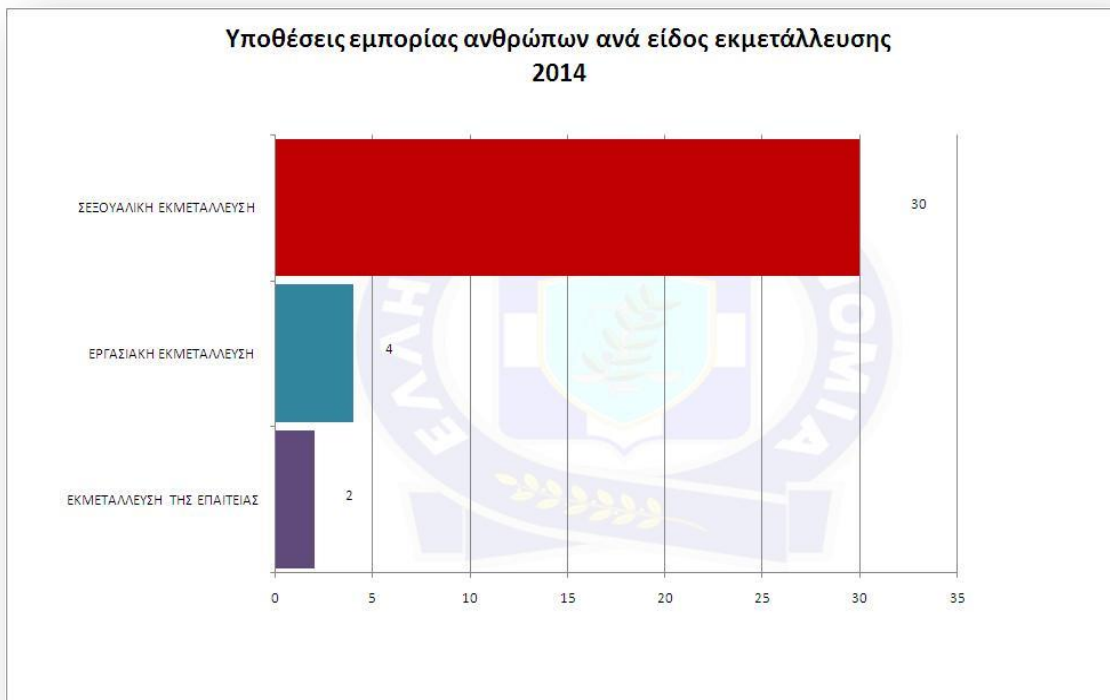
Πηγή: Ελληνική Αστυνομία

Διάγραμμα 4: Θύματα εμπορίας ανά εθνικότητα 2015

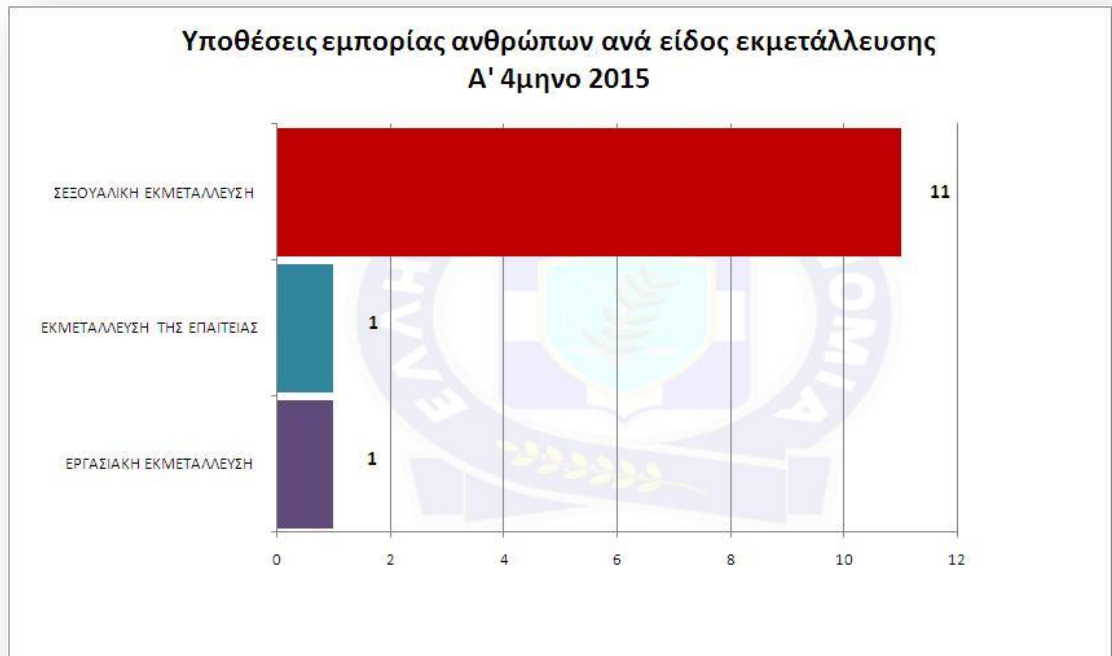
Πηγή: Ελληνική Αστυνομία

Διάγραμμα 5: Είδος εκμετάλλευσης 2014

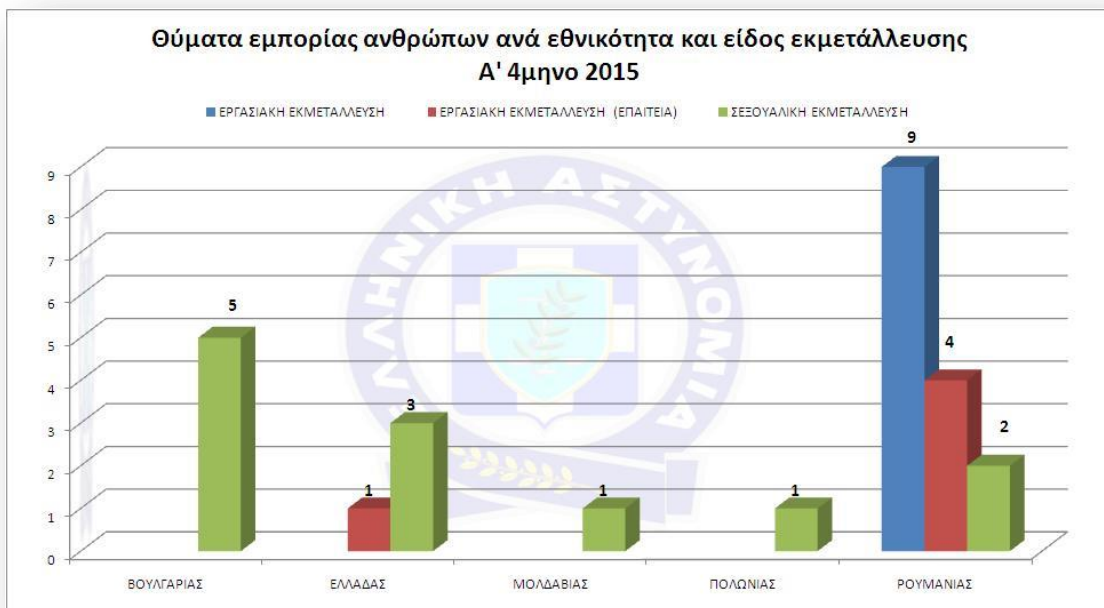
Πηγή: Ελληνική Αστυνομία

Διάγραμμα 6: Είδος εκμετάλλευσης 2015

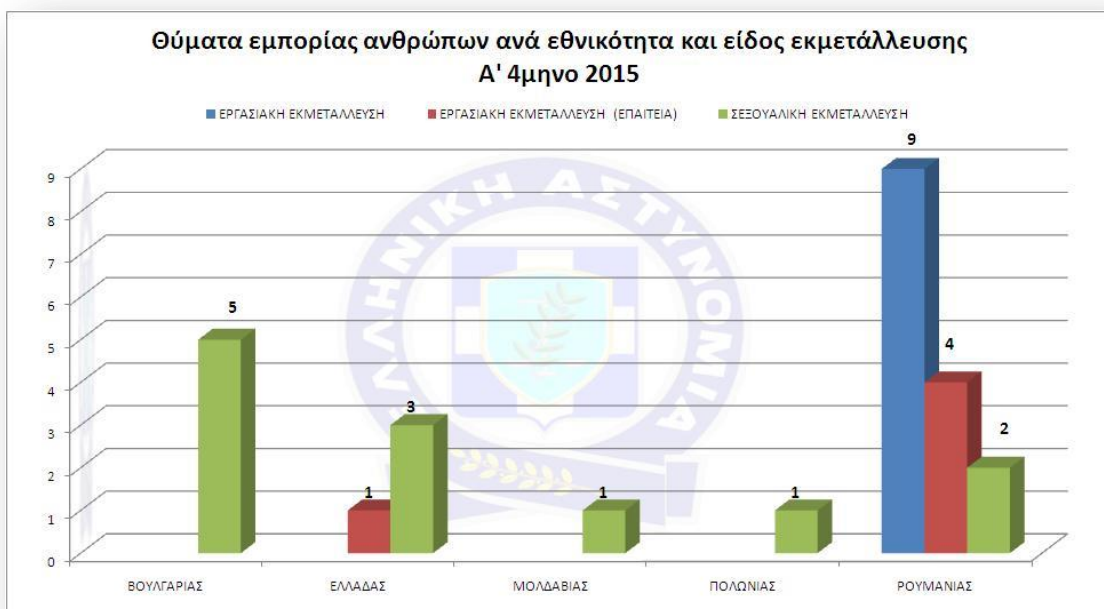
Πηγή: Ελληνική Αστυνομία

Διάγραμμα 7: Εθνικότητα και είδος εκμετάλλευσης για τα θύματα 2014

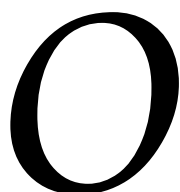
Πηγή : Ελληνική Αστυνομία

Διάγραμμα 8: Εθνικότητα και είδος εκμετάλλευσης για τα θύματα 2015

Πηγή: Ελληνική Αστυνομία

3.2 Μαρτυρίες Θυμάτων

τι ιστορίες των κοριτσιών που ακολουθούν τις έχουν πει άνθρωποι που τις γνωρίζουν καλά. Άλλωστε δεν έχουν σημασία ονόματα ή χώρες προέλευσης, οι γυναίκες αυτές θα μπορούσαν να είναι από παντού. Και φυσικά να βρίσκονται παντού.

Ιστορία 1:

Έντεκα χρόνια πριν η 14χρονη τότε αγγλίδα, Μέγκαν Στήβενς, ήρθε για διακοπές με την μητέρα της σε μια παραθαλάσσια ελληνική πόλη. Σήμερα, έντεκα χρόνια μετά, η Μέγκαν μιλά στην εφημερίδα Guardian και εξηγεί με ποιο τρόπο έπεσε θύμα κυκλώματος εμπορίας ανθρώπων (human trafficking), που την χρησιμοποιούσαν για έξι χρόνια ως σκλάβο του σεξ.

Αναφέρει ότι είχε δύσκολα παιδικά χρόνια, οι γονείς της που ήταν αλκοολικοί και οι δύο, χώρισαν όταν η ίδια ήταν τεσσάρων ετών και εκείνη ζητούσε απελπισμένα να βρει αγάπη.

Έτσι, από την πρώτη κιόλας νύχτα των διακοπών της στην Ελλάδα νόμισε ότι βρήκε τον έρωτα και την αληθινή αγάπη στο πρόσωπο ενός Αλβανού, του Τζακ, τον οποίο γνώρισε σε μπαρ που πήγε μαζί με την μητέρα της. Η Μέγκαν πολύ σύντομα μετακόμισε στο σπίτι του νεαρού Αλβανού, αφού και η μητέρα της έκανε σχέση με τον ιδιοκτήτη του μπαρ και αποφάσισε να παραμείνουν στην Ελλάδα για να αλλάξει η ζωή τους προς το καλύτερο...

Ο Τζακ μίλησε στην Μέγκαν για τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετώπιζε η οικογένειά του και ειδικότερα, για την μητέρα του, που όπως είπε ο ίδιος στην κοπέλα, χρειαζόταν χρήματα για να κάνει θεραπεία για καρκίνο. Έτσι, ο νεαρός Αλβανός έπεισε εύκολα την 14χρονη να μετακομίσουν στην Αθήνα για να εργαστούν σε μπαρ, το οποίο γνώριζαν τα εξαδέλφια του. Αντί όμως για εργασία σε μπαρ ο Τζακ, που στο μεταξύ είχε γίνει αρκετά βίαιος απέναντι στη Μέγκαν, την έστειλε να δουλεύει σε μουντά ξενοδοχεία, στον δρόμο ή σε οίκους ανοχής.

Η κοπέλα εξομολογείται ότι συναντούσε τουλάχιστον οκτώ πελάτες την ημέρα και ζούσε φοβισμένη και απελπισμένη, αφού ο Τζακ της απαγόρευε να μιλήσει σε οποιονδήποτε και της ζητούσε να στέλνει κάρτες στην μητέρα της γράφοντάς της πόσο όμορφα περνούσε μαζί του στην Αθήνα. Η λύση για να ξεφύγει η Μέγκαν από τον φαύλο κύκλο της πορνείας δόθηκε όταν η κοπέλα μεταφέρθηκε σε νοσοκομείο με σχιζοφρενικό επεισόδιο. Τότε, μίλησε σε ένα άτομο από το προσωπικό για την κατάστασή της και το νοσοκομείο φρόντισε να βρεθεί η μητέρα της κοπέλας, που την πήρε και επέστρεψαν μαζί στη Βρετανία.

Η νέα γυναίκα τονίζει ότι ο εφιάλτης μοιάζει να τελειώσει και προσπαθεί τώρα να σταθεί στα πόδια της. Η 25χρονη βρήκε δουλειά ως υπάλληλος σε κατάστημα και το βιβλίο που έγραψε για την περιπέτειά της έχει λειτουργήσει για εκείνη θεραπευτικά..

Ιστορία 2:

Κοπέλα από τη Νιγηρία εκδίδεται δια της βίας στην Αθήνα. Βασανισμοί, βιασμοί και άλλα είναι τα προκαταρκτικά στάδια για να αρχίσει να αποδίδει για το κύκλωμα που την εκμεταλλεύεται. Δεν άντεξε. Ζήτησε βοήθεια από δικηγόρο που γνώρισε ως πελάτη. Για να έρθει στην Ελλάδα, της είπαν ότι είχαν ξοδέψει περίπου 30.000 ευρώ που έπρεπε να επιστρέψει στο κύκλωμα των συμπατριωτών της. Τελικά, το κατάφερε. Κρατούσε σημειώσεις, κάτι σαν τεφτέρι, με τα χρήματα που επέστρεφε κάθε φορά που γύριζε από τους πελάτες. Κάποια στιγμή συμπληρώθηκαν. Και μόλις ζήτησε από το κύκλωμα να φύγει και να μπορέσει να βρει μια κανονική δουλειά της είπαν ότι χρωστούσε ακόμα 1.000 ευρώ. Όταν ρώτησε για ποιο λόγο πήρε την απάντηση: «Θα τα δώσουμε στον μάγο για να

λύσει τα μάγια». Στους ανθρώπους που απευθύνθηκε τελικά η κοπέλα στην Αθήνα, εκμυστηρεύτηκε ότι πριν φύγει από τη Νιγηρία, την πήγαν σε μια όχθη του ποταμού Μπενί και της έκαναν βουντού. Σκοπός ήταν να ορκιστεί πως ότι και αν συνέβαινε στη χώρα όπου θα κατέληγε να δουλέψει, δεν θα μιλούσε σε κανέναν για τους ανθρώπους που τη μετέφεραν, γιατί σύμφωνα με τα μάγια θα πέθαιναν αυτομάτως οι γονείς της. Μόνον αν πληρωνόταν ο μάγος που έκανε το βουντού, θα μπορούσαν τα μάγια να λυθούν χωρίς κανείς να πάθει το παραμικρό.

Ιστορία 3:

Νεαρή από τη Μολδαβία, χωρίς ταξιδιωτικά έγγραφα, τα οποία είχε κρατήσει ο Έλληνας εγκέφαλος του κυκλώματος, βρέθηκε σε διαμέρισμα κοντά στην οδό Πατησίων. Ο Έλληνας την πίεζε για ραντεβού με πελάτες τα οποία έκλεινε όλη μέρα από το κινητό του. Σε ένα ξέσπασμά της η κοπέλα αρνήθηκε άπαξ και δια παντός να ξανακάνει αυτή τη δουλειά. Τσακώθηκαν. Και ο Έλληνας την πέταξε από το μπαλκόνι. Η κοπέλα βρέθηκε στο νοσοκομείο με σπασμένα και τα δύο πόδια.

3.3 Συνέπειες της εμπορίας γυναικών

Eίναι σαφές ότι η εμπειρία της διακίνησης είναι πολύπλευρα τραυματική για τα θύματα, καθώς αυτά υφίστανται από σωματική και ψυχολογική βία έως και το θάνατο, αλλά είναι και επώδυνη και για την κοινωνία, προέλευσης και προορισμού, αφού και η κοινωνία ως σύνολο υφίσταται τις οδυνηρές συνέπειες. Επίσης η παράνομη είσοδος μεταναστών θέτει προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας και του συνοριακού ελέγχου, της πολιτικής υποδοχής και της διαχείρισης των μεταναστεύσεων με τρόπο οργανωμένο και διάφανο.

Τόσο η αλληλεπίδραση μεταξύ προσφοράς και ζήτησης όσο και η προσπάθεια των εμπόρων να προωθήσουν το «εμπόρευμα» τους με κάθε τρόπο συμβάλλουν στην εντατικοποίηση του φαινομένου, το οποίο έχει πολλαπλώς αρνητικά αποτελέσματα:

A) Αυξάνεται ο αριθμός των θυμάτων, δεδομένου ότι οι διακινητές αναζητούν συνεχώς νέα θύματα, αφού μπορούν να τα διοχετεύσουν στην αγορά και να έχουν μεγαλύτερο κέρδος.

B) Αναπτύσσονται νοοτροπίες και συμπεριφορές που αντιτίθενται στον σεβασμό των γυναικών, είτε αυτές είναι αλλοδαπές είτε ντόπιες.

Γ) Εκδηλώνεται η τάση να ταυτίζονται συλλογικά οι μετανάστριες, κυρίως από συγκεκριμένες χώρες, με τις εκδιδόμενες γυναίκες. Το φαινόμενο αυτό έχει δυσμενείς

Women and Trafficking

- 80% of trafficking victims are women & girls
- Gender sensitive approaches to trafficking are victims' services
- 2 countries in the world have put women on the front lines (Ghana and Nicaragua)
- Strong case for women in prosecution/border protection/legal/police roles (women in these roles are less corruption and trafficking thrives in corrupt environments)

επιπτώσεις στην καθημερινή ζωή των μεταναστριών, όπως π.χ. στην προσπάθειά τους να βρουν εργασία και στέγη.

Παρακάτω θα δούμε πιο αναλυτικά ποιες είναι οι συνέπειες στις γυναίκες οι οποίες έπεσαν θύματα εμπορίας και ποιες είναι οι συνέπειες στην κοινωνία:

1. Η Γυναίκα

Ο θάνατος για τις γυναίκες θύματα είναι πάντα παρών, είτε άμεσα με τη μορφή δολοφονιών είτε έμμεσα με τη μετάδοση του AIDS και τον εθισμό στις παραισθησιογόνες ουσίες. Ακόμα και αν δεν συμβεί τίποτα από τα παραπάνω ο γενικότερος τρόπος διαβίωσης και οι απαράδεκτες συνθήκες εργασίας μειώνουν σύμφωνα με έρευνες το προσδόκιμο ζωής, καθώς τα θύματα σπανίως ζουν περισσότερο από τα τριανταπέντε τους χρόνια.

Οι υπό καθεστώς δουλείας γυναίκες αναγκάζονται πολλές φορές να προσφέρουν τις υπηρεσίες χωρίς τη χρήση προφυλακτικού, εννοείται με υψηλότερο μίσθωμα, είτε γιατί καρπώνονται οι ίδιες την διαφορά της χρέωσης, είτε γιατί τους το επιβάλλει ο «ιδιοκτήτης» τους. Αυτό όμως έχει σαν αποτέλεσμα την εμφάνιση υψηλού κινδύνου για μια ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη στην οποία η έκτρωση αποτελεί μονόδρομο (οι εκτρώσεις συχνά γίνονται χωρίς την απαραίτητη προσοχή), αλλά και Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα, και στη χειρότερη περίπτωση στη μετάδοση και τη διασπορά του ιού HIV.

Ειδικά οι εξαναγκαστικά εκπορνευόμενες γυναίκες που είναι εθισμένες στη χρήση ουσιών είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στο AIDS, αφού πάντα караδοκούν κίνδυνοι εγγενείς στην τοξικομανία, και επιπλέον λόγω της κατάστασής τους υποχωρούν πιο εύκολα στα αιτήματα των πελατών τους για σεξουαλική επαφή χωρίς προφυλακτικό.

Η ψυχολογική βία με την μορφή της απειλής, του εκβιασμού, της εκδίκησης, της προσβολής κ.λπ. είναι καθημερινό φαινόμενο, γιατί οι γυναίκες πρέπει να είναι «σκλάβες» τους. Γι' αυτό και συχνά οι γυναίκες αυτές είναι εθισμένες στο αλκοόλ ή όπως αναφέρθηκε και παραπάνω σε παραισθησιογόνες ουσίες, για να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της δουλειάς ή για να χειραγωγούνται πιο εύκολα από τους μαστροπούς τους. Επομένως η τρομοκράτησή τους, η αλλοιωμένη, λόγω της χρήσης των ουσιών, συνείδησή τους, οι ενοχές και ο στιγματισμός της πορνείας καταρρακώνουν ψυχολογικά τις γυναίκες οι οποίες δέχονται ψυχολογική βία.

Μέχρι και τη δεκαετία του 1990 δεν υπήρχαν μελέτες και επίσημα στοιχεία για τις συνέπειες της πορνείας, εξαναγκαστικής ή μη, στη σωματική και ψυχική υγεία των εκδιδόμενων. Από αποσπασματικές προσπάθειες που έγιναν προς αυτή την κατεύθυνση έχουν συναχθεί κάποια συμπεράσματα. Παραπέμπουμε σε δύο έρευνες που έγιναν στην Αμερική το 1994. Σύμφωνα με την πρώτη, που έγινε στο Όρεγκον, από ένα δείγμα 55 γυναικών προκύπτει ότι: το 78% βιάστηκε από μαστροπούς και άνδρες αγοραστές κατά μέσω όρο 49 φορές μέσα σε ένα χρόνο, το 84% υπήρξε θύμα επίθεσης που συχνά απαιτούσε θεραπεία στην εντατική, το 53% κακοποιήθηκε σεξουαλικά και βασανίστηκε και το 27% ακρωτηριάστηκε.

Από τη δεύτερη έρευνα με δείγμα 68 γυναίκες που έγινε στη Μινεάπολη προκύπτει ότι: οι γυναίκες στη πορνεία εκτίθενται στον κίνδυνο του αυτοακρωτηριασμού, της αυτοκτονίας και της ανθρωποκτονίας. Το 46% των γυναικών της έρευνας στη Μινεάπολη έκαναν απόπειρα αυτοκτονίας, πολλές μάλιστα κατ' επανάληψιν, και το 19% επιχείρησαν να ακρωτηριάσουν τον εαυτό του ή να τον βλάψουν με άλλον τρόπο.

Επειδή συνήθως γίνεται εστίαση στις ορατές και απτές συνέπειες και υποτιμάται ή αποσιωπάται το ψυχολογικό κόστος και τραύμα.

Πολλές γυναίκες αισθάνονται ενοχή, θεωρούν πως φέρουν μερίδιο ευθύνης για την κατάσταση στην οποία βρίσκονται και πως δικαιολογημένα υφίστανται ότι υφίστανται. Και αν ακόμα αυτό το αίσθημα δεν είναι τόσο ισχυρό, άλλα στοιχεία της ψυχολογίας της γυναίκας, όπως για παράδειγμα η μειωμένη αυτοεκτίμηση και η κακή εικόνα που έχει για τον εαυτό της, ναρκοθετούν την προσπάθεια εξόδου από το αδιέξοδο στο οποίο έχουν περιέλθει.

Ακόμη και όταν οι γυναίκες αυτές προσεγγίζονται από εκπροσώπους ΜΚΟ, διστάζουν να μιλήσουν γιατί φοβούνται ότι πίσω από το ευγενικό πρόσωπο που σπεύδει να τις βοηθήσει κρύβεται κάποιος του κυκλώματος που θέλει να τεστάρει την αφοσίωσή τους και να αποσοβήσει το ενδεχόμενο της κατάδοσης.

Ακόμα όμως και σε περιπτώσεις που οι γυναίκες αυτές μπορέσουν να «ξεφύγουν» απ' την πορνεία και να επιστρέψουν στις εστίες στους, τα πράγματα δεν είναι πάντα καλά, αφού δεν λαμβάνεται πάντοτε μέριμνα για την επανένταξη τους στην κοινωνία. Ακόμα πιο άσχημα είναι τα πράγματα σε κοινωνίες όπου η πορνεία αποτελεί κοινωνικό στίγμα, τότε οι γυναίκες αυτές αντιμετωπίζουν τον στιγματισμό και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Πολλά θα μπορούσε να προσθέσει κανείς ακόμα, μια φράση όμως τα περικλείει όλα : «Χρειάζονται μόνο λίγες μέρες για να κάψεις μια γυναίκα, αλλά χρειάζονται χρόνια για να τη βοηθήσεις να ξαναφτιάξει τη ζωή της».

2. Η Κοινωνία

Πέρα, όμως, από αυτές τις οδυνηρές συνέπειες που υφίσταται η άμεσα εμπλεκόμενη, η γυναίκα – εμπόρευμα, σκληρό είναι και το τίμημα που πληρώνουν και οι χώρες προέλευσης των γυναικών. Η χώρα αποστολής υφίσταται μια ιδιότυπη αφαιμάξη, αφού οι παραγωγικές της δυνάμεις, οι νεαρές γυναίκες, των οποίων η δημιουργικότητα, η επιμέλεια, η διάθεση της προσφοράς θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στη χώρα τους, παίρνουν το δρόμο της εξόδου, το καλύτερο κομμάτι της αποδημεί. Τα εμβάσματα που φτάνουν πίσω, όταν φτάνουν, δεν μπορούν να ισοσταθμίσουν το αρνητικό ισοζύγιο της αφαιμάξης της χώρας σε ανθρώπινο δυναμικό.

Με τη σειρά της η χώρα προορισμού, η κοινωνία υποδοχής υφίσταται κάποιες συνέπειες. Καταρχάς, ο οικογενειακός θεσμός δοκιμάζεται σκληρά και λόγω της οικονομικής αφαιμάξης που υφίσταται ο οικογενειακός προϋπολογισμός, καθώς στους χώρους όπου προσφέρονται οι σεξουαλικές υπηρεσίες έχουν σπαταληθεί ολόκληρες περιουσίες, αλλά και κυρίως γιατί με την επέλαση και τη δράση των γυναικών αυτών σημειώθηκε αύξηση διαζυγίων. Ο λόγος για την αύξηση των διαζυγίων είναι ότι κύριοι κάποιας ηλικίας, γοητεύονται από τα θέλητρα και τα νιάτα των κοριτσιών αυτών πολλές φορές εγκαταλείπουν την οικογενειακή εστία. Αλλά και αν δεν φτάσουν στο διαζύγιο, η συζυγική ζωή αφού έχει δεχθεί πλήγμα και υποβαθμίζεται, ενώ έχουν καταγραφεί και φαινόμενα κατάθλιψης της συζύγου από την παραμέληση του συζύγου.

Αλλά και γενικότερα σε επίπεδο ερωτικών σχέσεων των δύο φύλων μετράμε απώλειες. Η ερωτική σχέση μετατρέπεται σε σεξουαλική επαφή. Αντί να αναπτυχθούν και να γενικευθούν οι μη εμπορευματικές - συναισθηματικές πτυχές

της ερωτικής επαφής, αυτές απαλλοτριώθηκαν στη σύγχρονη κοινωνία της αγοράς, με αντάλλαγμα το δικαίωμα σε έναν εμπορευματικό ενισχυμένο ηδονισμό κάτω από τη δικτατορία της πορνογραφίας. Με την εκπόρνευση της σεξουαλικής επαφής, η ερωτική επαφή αποτελεί πλέον ανέφικτη πολυτέλεια.

Τέλος, πέρα από την κατακόρυφη αύξηση της εγκληματικότητας (βία, φόνοι, ξέπλυμα μαύρου χρήματος κ.λπ.) στο εξωτερικό, ανθεί και η πορνεία.

3.4 Η πορνεία στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα μέχρι και τα τέλη της δεκαετίας του 1970 η πορνεία είχε ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά τα οποία εντοπιζόταν στους οίκους ανοχής, οι εκδιδόμενες ήταν ελληνίδες και οι πελάτες απαιτούσαν ορισμένες υπηρεσίες. Από το 1980 και έπειτα η εικόνα αυτή αλλάζει. Υπάρχει μια σαφής τάση προς διαφορετικούς τύπους γυναικών, οι οποίες δεν φέρουν τα μεσογειακά χαρακτηριστικά, απαιτούνται νέες τεχνικές και το σεξουαλικό περιβάλλον γενικότερα αλλάζει.

Κατά τη διάρκεια του 1990 πραγματοποιήθηκαν ριζικές αλλαγές στην πορνεία της σύγχρονης Ελλάδας. Οι αλλαγές αυτές προκλήθηκαν από ένα νέο στοιχείο: τις αλλοδαπές γυναίκες, τις οποίες προώθησαν και εκμεταλλεύτηκαν οικονομικά και σεξουαλικά οργανωμένα δίκτυα διεθνούς σωματεμπορίας.

Η αλλαγή αυτή της πορνείας στην Ελλάδα την τελευταία δεκαετία του 20^{ου} αιώνα σήμανε τόσο την αύξηση του πληθυσμού των εκδιδόμενων όσο και των πελατών. Η πορνεία διεκδίκησε κοινωνικούς χώρους για να στεγάσει τους νέους πληθυσμούς και έχτισε νέες αγορές. Με λίγα λόγια η πορνεία άλλαξε ατμόσφαιρα ακόμα και ως προς το στήσιμο της εκδιδόμενης γυναίκας και του πελάτη.

Όμως η πορνεία όπως αποδεικνύεται και από τα παραπάνω αποτελεί ένα κατ'εξοχήν διεθνές φαινόμενο, το οποίο δεν είναι εύκολο να αντιμετωπιστεί ούτε στην Ελλάδα ούτε και σε πολλές άλλες χώρες του κόσμου. Και αυτό γιατί αφενός, αφορά ποικίλα επίπεδα της οικονομικής, πολιτικής, πολιτισμικής και κοινωνικής ζωής και αφετέρου γιατί οι μηχανισμοί που αναπτύσσονται για την καταπολέμησή της, συναντούν σημαντικά εμπόδια, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας αίσθησης ατιμωρησίας. Αυτή λοιπόν την αίσθηση ατιμωρησίας καλείται να αντιμετωπίσει το νομοθετικό πλαίσιο που ακολουθεί.

Νομοθετικό πλαίσιο

Μελετώντας την Ελληνική νομοθεσία διαπιστώνουμε πως μέχρι και το 1955 οι νόμοι που αφορούσαν στη πορνεία ήταν προσανατολισμένοι κατά κύριο λόγο γύρω από το κανονιστικό σύστημα. Το 1981 επιχειρείται μια πρώτη προσπάθεια, ώστε να νομοθετηθεί ένα μη κρατικό και φιλελεύθερο πλαίσιο για το θέμα της πορνείας. Ο νόμος 1193 του ίδιου έτους προσανατολίζεται κυρίως στην προστασία της δημόσιας υγείας με ρυθμίσεις όπως η απαγόρευση της λειτουργίας των οίκων ανοχής, η αναγνώριση του εταιρισμού των ανδρών και ο αποχαρακτηρισμός των επ' αμοιβή εκδιδόμενων γυναικών, να υπάγονται σε αυτό το γενικότερο πλαίσιο επαναπροσδιορισμού.

Το 1999 η πολιτεία με το νόμο 2734/99 προσπάθησε να διευθετήσει το ζήτημα της πορνείας στην Ελλάδα, εστιάζοντας στην πορνεία των οίκων ανοχής και του πεζοδρομίου, με αποτέλεσμα να απουσιάζουν οι άλλες μορφές πορνείας, όπως η κατ' οίκων πορνεία, η πορνεία στα μπαρ και τα νυχτερινά κέντρα και η πορνεία μέσω αγγελιών σε εφημερίδες.

Εν κατακλείδι, θα λέγαμε πως είναι προφανές ότι υπάρχουν τεράστιες αντιφάσεις σχετικά με την αντιμετώπιση της πορνείας και τα παραδείγματα των χωρών, που έχουν πάρει ξεκάθαρη θέση πάνω στο ζήτημα το αποδεικνύουν. Το αν η πορνεία πρέπει να γίνει αποδεκτή ως επάγγελμα/ εργασία ή ως μορφή βίας η απάντηση δεν είναι εύκολο να δοθεί. Και αυτό γιατί κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει πως η πορνεία αποτελεί άσκηση εξουσίας και βίας κατά των γυναικών, η οποία οδηγεί σε χειραγώγηση και κατοχή του γυναικείου σώματος επ' αμοιβή και επιθυμία μόνο του άνδρα.

3.5 Εθνικοί μηχανισμοί και δράσεις για την καταπολέμηση του φαινομένου

Τια την αντιμετώπιση της διεθνικής σωματεμπορίας, τον Απρίλιο του 2001 δημιουργήθηκε η Ομάδα Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων (Ο.Κ.Ε.Α), από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, με στόχο τη θεσμοθέτηση ειδικού συντονιστικού οργάνου και το σχεδιασμό πρακτικών για τη χάραξη πολιτικής στη διαχείριση του φαινομένου.

Έτσι, βασική ενέργεια της Ο.Κ.Ε.Α αποτέλεσε η κατάρτιση και εισήγηση του Ν. 3064/2002, ενώ τον Απρίλιο του 2005 αποφάσισε τη σύνταξη έκθεσης για την εμπορία ανθρώπων. Στη διευρυμένη σύνθεσή της η ομάδα στελεχώθηκε από υψηλόβαθμους αξιωματούχους της Ελληνικής Αστυνομίας, ειδικό σύμβουλο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών και της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, εκπρόσωπο του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης και ειδικό επιστήμονα (σε θέματα εμπορίας ανθρώπων) υπό την προεδρία του αρχηγού της ΕΛ.ΑΣ.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας της η ΟΑΚΕ πραγματοποίησε τις εξής δράσεις:

- πρότεινε σχέδιο νόμου σχετικά με τη δίωξη εγκλημάτων που αφορούν την εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική τους εκμετάλλευση,
- δημιούργησε αρχείο με αποφάσεις και διακηρύξεις διεθνών οργανισμών καθώς και με το θεσμικό πλαίσιο άλλων χωρών,
- αναμίχθηκε ενεργά στην επιμόρφωση και ενημέρωση των Αστυνομικών, και το trafficking εντάχθηκε στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα όλων των βαθμίδων της Αστυνομικής Ακαδημίας.

Το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης « για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και την αρωγή στα θύματα των εγκλημάτων οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής » δημοσιοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2001. Την άνοιξη του 2002, το Υπουργείο τροποποίησε το νομοσχέδιο ως σχέδιο νόμου « για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά τις γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών».

Ο ορισμός για τα « θύματα » εξειδικεύτηκε στο Ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212) για την «είσοδο , διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια».

Περαιτέρω για ΟΚΕΑ:

- εισηγήθηκε την ίδρυση και λειτουργία υπηρεσιών anti- trafficking της Ελληνικής αστυνομίας.
- Εξέδωσε news letter και ήταν η πρώτη που ευαισθητοποίησε όλους τους φορείς του Δημοσίου.
- Διοργάνωσε έκθεση με έργα τέχνης (Ευρώπη Ενωμένη κατά της δουλείας).
- Συμμετείχε σε ημερίδες – εκδηλώσεις.
- Μέλη της έδωσαν συνεντεύξεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο.
- Δημοσιεύθηκαν άρθρα των μελών της στο ημερήσιο και περιοδικό Τύπο.

Το 2002, η ΕΛ.ΑΣ δραστηριοποιείται εκτός των εθνικών συνόρων σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και συγκεκριμένα την Ε.Ε, τον ΟΗΕ, την INTERPOL, το SECI, κ.λπ. Ειδικότερα, πραγματοποιήθηκαν επιχειρήσεις με κωδικό όνομα « Mirage » τα έτη 2002- 2003 και 2004, κατά τις οποίες πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι, αναγνωρίστηκαν θύματα και εντοπίστηκαν οι δράστες.

Το Δεκέμβριο του 2006 έγινε η επίσημη έναρξη του σχεδιασμού του προγράμματος για την αντιμετώπιση αυτής της σύγχρονης μορφής δουλείας, με σκοπό, ο οποίος, όμως, όπως παραδέχθηκαν όλοι, είναι σχεδόν αδύνατο να επιτευχθεί, τον μηδενισμό των θυμάτων παράνομης διακίνησης με σκοπό τη

σεξουαλική εκμετάλλευση (trafficking). Η κωδική ονομασία αντιμετώπισης του trafficking λέγεται «Ιλάειρα».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΑΙΔΙΚΟ TRAFFICKING

4.1 Παιδική εκμετάλλευση

T

ο παιδικό Trafficking είναι η μετακίνηση ενός παιδιού με σκοπό την εκμετάλλευση δια της βίας και της πλάνης. Αφορά κυρίως τα φτωχότερα παιδιά και τις οικογένειες τους. «Η χρήση παιδιών ως εμπορικού αντικειμένου για εργασία ή σεξ είναι μια κερδοφόρα διεθνής επιχείρηση». Όπως και άλλες μορφές εγκληματικής δραστηριότητας, η διακίνηση είναι μια μυστική δραστηριότητα που είναι δύσκολο να αντιμετωπιστεί.

Η εκμετάλλευση των παιδιών είναι μια πραγματικότητα ακόμα και στις μέρες μας. Είναι μία πραγματική κοινωνική μάστιγα, ειδικά στις τριτοκοσμικές χώρες. Εκεί πολλά παιδιά δουλεύουν κάτω από άθλιες συνθήκες για ένα κομμάτι ψωμί ή για ελάχιστα χρήματα, διότι πρέπει να βοηθήσουν στη συντήρηση της πολύτεκνης συνήθως οικογένειάς τους. Αλλά ακόμη και στις αναπτυγμένες χώρες υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός παιδιών, που συχνά προέρχονται από υπανάπτυκτα κράτη, τα οποία είναι αντικείμενα εκμετάλλευσης. Είτε οι γονείς τους είτε άλλα τρίτα πρόσωπα τα στέλνουν να ζητιανεύουν στους δρόμους ή να πουλάνε χαρτομάντιλα και λουλούδια στα φανάρια. Έτσι στερούνται το δικαίωμά τους στη μάθηση.

Ο χειρότερος όμως τρόπος εκμετάλλευσης των παιδιών είναι η σεξουαλική κακοποίηση. Το φαινόμενο αυτό της παιδοφιλίας έχει πάρει ανησυχητικές διαστάσεις τα τελευταία χρόνια. Μάλιστα, τα διάφορα οργανωμένα κυκλώματα παιδεραστίας έχουν αναπτυχθεί ιδιαίτερα. Είναι εξωφρενικό το ότι τα παιδιά γνώρισαν τη φρίκη και έχασαν την αγνότητα τους για να πλουτίσουν κάποιοι διεστραμμένοι. Τα παιδιά που βιώνουν αυτήν την εμπειρία αποκτούν μακροχρόνιο ψυχολογικό τραύμα.

Σε μερικές περιπτώσεις τα παιδιά απάγονται ή κλέβονται, όλα όμως ξεκινούν με ψεύτικες υποσχέσεις. Οι έμποροι υπόσχονται στα νεαρά θύματά τους, μια καλύτερη ζωή σε άλλη χώρα. Οι γονείς, που θέλουν ότι καλύτερο για τα παιδιά τους,

εξαπατώνται στην ελπίδα μιας αξιοπρεπούς εργασίας και καλύτερης εκπαίδευσης. Σε πολλές περιπτώσεις η κατάληξη των παιδιών είναι να κακοποιούνται σεξουαλικά και να εξαθλιώνονται, χωρίς να μπορούν να ξεφύγουν εύκολα. Υπάρχουν περιπτώσεις, όπου οι οικογένειες συχνά έχουν άγνοια του κινδύνου, πιστεύοντας ότι τα παιδιά τους θα έχουν μια ευκαιρία για ένα καλύτερο μέλλον έξω από την πατρίδα τους. Συχνά, παιδιά θύματα διακίνησης συλλαμβάνονται και κρατούνται ως παράνομοι μετανάστες. Κορίτσια μέχρι και 13 ετών (συνήθως από Ασία και Ανατολική Ευρώπη) διακινούνται ως νύφες κατά παραγγελία. Χιλιάδες γυναίκες από φτωχές χώρες παρασύρονται στην πορνεία στη Νότια Ασία.

Η εμπορία παιδιών αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα που επηρεάζει μεγάλο αριθμό παιδιών. «Ορισμένες εκτιμήσεις λένε ότι 1,2 εκατομμύρια παιδιά πέφτουν θύματα εμπορίας κάθε χρόνο». Υπάρχει ζήτηση για τα παιδιά-θύματα εμπορίας ως φθηνά εργατικά χέρια ή για σεξουαλική εκμετάλλευση. Τα παιδιά και οι οικογένειές τους συχνά αγνοούν τους κινδύνους της εμπορίας ανθρώπων, θεωρώντας ότι η βελτίωση της απασχόλησης και τη ζωή βρίσκονται σε άλλες χώρες.

Σε όλο τον κόσμο 1,2 εκατομμύρια παιδιά πέφτουν θύματα παράνομης διακίνησης κάθε χρόνο. Έως και 1,8 εκατομμύρια παιδιά, τα περισσότερα από αυτά κορίτσια, πέφτουν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης στην πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων εμπορική σεξουαλική βιομηχανία κάθε χρόνο (πορνεία και πορνογραφία). Ακόμη, περίπου 5,7 εκατομμύρια παιδιά εμπλέκονται σε μορφές εξαναγκαστικής εργασίας ή δουλείας. Στην Ανατολική Ασία και Ειρηνικό, το μεγαλύτερο μέρος της διακίνησης αφορά την παιδική πορνεία, αν και κάποια παιδιά προορίζονται για αγροτικές ή βιομηχανικές εργασίες. Στη Νότια Ασία, η διακίνηση συχνά σχετίζεται με δουλεία για εξυπηρέτηση χρεών. Στην Ευρώπη, τα παιδιά κυρίως διακινούνται από την Ανατολή προς τη Δύση, πράγμα που αντανακλά τη ζήτηση για φθηνά εργατικά χέρια και παιδική πορνεία.

4.2 Παιδική εργασία

A

νήλικα παιδιά εξαναγκάζονται σε εργασία, για ελάχιστη ή καθόλου αμοιβή, και υφίστανται συνθήκες και καταστάσεις ακατάλληλες για την ηλικία τους, ενώ δεν λαμβάνουν, στην συντριπτική πλειοψηφία, την μόρφωση και την ψυχαγωγία που απολαμβάνουν οι ελεύθεροι συνομήλικοί τους.

Πάνω από 246 εκατομμύρια παιδιά (ηλικίας 5 έως 17 ετών) στον κόσμο εργάζονται. Και δυστυχώς, αντίθετα από ότι θα νόμιζαν πολλοί, το φαινόμενο των εργαζόμενων παιδιών και των παιδιών που δεν πάνε στο σχολείο δεν είναι άγνωστο και στη χώρα μας. Το μέλλον γι' αυτά τα παιδιά διαγράφεται ζοφερό, καθώς δεν τους δίνεται καν η δυνατότητα να αναπτύξουν τις ικανότητές τους και να διευρύνουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους αλλά και την κοινωνική τους θέση μέσα από το σχολείο. Βασικά δικαιώματα του παιδιού όπως το δικαίωμα στη

μόρφωση και το δικαίωμα στο παιχνίδι είναι άγνωστα γι' αυτά τα παιδιά. Κάποια δουλεύουν σε θορυβώδη κι επικίνδυνα εργοστάσια, άλλα στα χωράφια από την αυγή ως το σούρουπο, άλλα είναι θύματα της βιομηχανίας του σεξ. Πολλά είναι «αόρατα» κυριολεκτικά, καθώς δουλεύουν σε σπίτια ως

οικιακοί βοηθοί, ή σε βιοτεχνίες κατασκευής χαλιών ή αθλητικών ειδών (π.χ. μπάλες στο Πακιστάν), συχνά με κάποια μορφή σκλαβιάς. Κάποια τραυματίζονται σοβαρά ή πεθαίνουν πριν καν την εφηβεία. Και ας μην ξεχνάμε τα ψυχολογικά τραύματα και την καθυστέρηση στην πνευματική και σωματική ανάπτυξη ενός παιδιού που δουλεύει.

Η οικονομική συνεισφορά τους στον ελλιπή οικογενειακό προϋπολογισμό αποτελεί τον βασικότερο παράγοντα που ωθεί τα παιδιά στην εργασία και κατ'

επέκταση στην εκμετάλλευσή τους από πολύ μικρή ηλικία. Ο κυρίαρχος ρόλος του οικονομικού παράγοντα στην έναρξη της παιδικής εργασίας γίνεται φανερός αν εξετάσει κανείς την οικογενειακή προέλευση των παιδιών. Πρόκειται κυρίως για παιδιά οικονομικώς ασθενέστερων οικογενειών, αναλφάβητων και σε μεγάλο ποσοστό προσφύγων.

Η παιδική ηλικία δεν είναι σε όλες τις περιπτώσεις συνώνυμη με την ανεμελιά, το παιχνίδι και τα ξένοιαστα μαθητικά χρόνια, καθώς, εκατομμύρια παιδιά σε ολόκληρο τον κόσμο χάνουν νωρίς το παιδικό τους χαμόγελο και αναγκάζονται από την τρυφερή τους ηλικία να ενταχθούν στον σκληρό κόσμο της εργασίας. Τα σκήπτρα στην παιδική εργασία κρατά η Ασία και οι χώρες του Ειρηνικού (122,3 εκατομμύρια παιδιά) και η Αφρική (50 εκατομμύρια) ενώ το φαινόμενο έχει υποχωρήσει -αν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτόν τον όρο για τέτοια θέματα- στα 5,7 εκατομμύρια παιδιά...

Στις χώρες αυτές, η παιδική εργασία είναι μέρος της καθημερινότητας. Εκατομμύρια ανήλικα παιδιά εξαναγκάζονται να εργάζονται σε διάφορες, κατά κανόνα ανθυγιεινές εργασίες. Εκατοντάδες χιλιάδες μικρά παιδιά πέφτουν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, από εύπορους πολίτες των λεγόμενων "αναπτυγμένων χωρών", τόσο στις χώρες του τρίτου κόσμου όπου κατοικούν, όσο και σε άλλες χώρες, όπου προωθούνται παράνομα γι' αυτό το σκοπό. Μόνο στην Ευρώπη εργάζονται παράνομα από 200 έως 500 χιλιάδες ανήλικες ιερόδουλες.

Αξίζει να αναφερθεί σ' αυτό το σημείο ότι ο όρος παιδική εργασία δεν περιλαμβάνει όλες τις μορφές απασχόλησης παιδιών ηλικίας κάτω των 18 ετών. Δεν επεκτείνεται, λόγου χάρι, στα εκατομμύρια παιδιών που εργάζονται νόμιμα κάνοντας εργασίες συμβατές με την ηλικία τους και το επίπεδο ωριμότητάς τους, ούτε σε όσα βοηθούν στις ελαφρές εργασίες του σπιτιού μετά το σχολείο ή προσέχουν μικρότερα παιδιά κ.λπ.

Η παιδική εργασία με την έννοια της απασχόλησης που πρέπει να καταργηθεί διακρίνεται στις εξής κατηγορίες:

- Εργασία παιδιών ηλικίας κάτω από το ελάχιστο επιτρεπτό όριο, όπως ορίζεται από τις εθνικές νομοθεσίες σε συμφωνία με τους αποδεκτούς διεθνείς κανόνες, ή όποια εμποδίζει τη μόρφωση του παιδιού και την πλήρη ανάπτυξή του.

➤ Εργασία επικίνδυνη για τη σωματική, ψυχική ή ηθική υγεία του παιδιού, είτε λόγω της φύσης της είτε λόγω των συνθηκών κάτω από τις οποίες εκτελείται και η οποία ορίζεται ως επικίνδυνη εργασία.

➤ Οι άνευ όρων χείριστες μορφές παιδικής εργασίας (Σύμβαση 182 για τα Δικαιώματα του Παιδιού) που είναι οι εξής:

- Όλες οι μορφές δουλειάς ή άλλων παρόμοιων πρακτικών, όπως η πώληση και το δουλεμπόριο παιδιών, η προσωπική δουλειά λόγω χρέους και η δουλοπαροικία καθώς και η καταναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία, συμπεριλαμβανομένης της καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής επιστράτευσης παιδιών για τη χρησιμοποίησή τους σε πολεμικές συρράξεις.

- Η σεξουαλική εκμετάλλευση του παιδιού, η προμήθεια ή προσφορά παιδιού με σκοπό την πορνεία, την παραγωγή θεαμάτων ή υλικού πορνογραφικού χαρακτήρα.

- Η χρήση, προμήθεια ή προσφορά παιδιού με σκοπό παράνομες δραστηριότητες, ιδίως την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, όπως περιγράφονται στις οικείες διεθνείς συμφωνίες.

- Η εργασία που λόγω της φύσης της ή των συνθηκών κάτω από τις οποίες εκτελείται είναι πολύ πιθανόν να βλάψει την υγεία ή την ασφάλεια ή την ηθική των παιδιών.

Αυτές οι μορφές παιδικής εργασίας συνεπάγονται παραβίαση των δικαιωμάτων των παιδιών και πρέπει να εξαλειφθούν άμεσα.

4.3 Η παιδική εργασία στην Ελλάδα

Σε τουλάχιστον 100.000 με 150.000 υπολογίζονται οι ανήλικοι κάτω των 18 ετών που εργάζονται στην Ελλάδα. Είναι παιδιά που εγκατέλειψαν το σχολείο ή δεν πήγαν καθόλου σ' αυτό (τσιγγανόπουλα, μετανάστες και πρόσφυγες), ανήλικοι που εργάζονται τις απογευματινές ώρες, τα Σαββατοκύριακα ή στις διακοπές τους, πέραν της πρωινής φοίτησης στο σχολείο, σύμφωνα με την κοινωνική οργάνωση προστασίας νέων «Αρσις» (συγκέντρωσε τα στοιχεία σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, το Δημοκρίτειο και το Πάντειο Πανεπιστήμιο). Η διαφορά των τωρινών ανήλικων εργαζομένων με εκείνων των τελευταίων δεκαετιών του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ου είναι ότι κείνα τα παιδιά ήταν ελληνόπουλα που προσπαθούσαν να βοηθήσουν στην αύξηση του πενιχρού οικογενειακού εισοδήματος.

Σήμερα, όμως, τα πράγματα είναι τελείως διαφορετικά αφού τα παιδιά που επωμίζονται με την άσχημη πλευρά της παιδικής εργασίας είναι πολλές φορές κάτω από δέκα ετών και πρόκειται για παιδιά αθίγγανων, προσφύγων, μεταναστών. Φυσικά υπάρχουν και τα ελληνόπουλα οικογενειών της υπαίθρου που με την εργασία τους βοηθούν στη συμπλήρωση των οικονομικών της οικογένειας είτε βγάζουν το δικό τους χαρτζιλίκι. Αντίθετα για τα παιδιά αυτά η εργασία δεν τα εξαθλιώνει ούτε σωματικά ούτε ψυχικά. Αντίθετα τα παιδιά που εργάζονται «ως επαίτες», πόρνες κλέφτες, διακινητές ναρκωτικών είτε ως «δωρητές» οργάνων τα οποία είναι καταδικασμένα να βιώνουν καθημερινά τον πόνο και την ψυχική αλλά και σωματική εξαθλίωση.

Αν και ο ελληνικός νόμος ορίζει την απαγόρευση της εργασίας των ανηλίκων κάτω των 15 ετών, εντούτοις λογίζονται σαν συνβοηθούντα μέλη της οικογένειας. «Αρκεί να είναι όντως μέλη της οικογένειας» υπογραμμίζει με νόημα ο κ.

Κουζής. Εύλογα προκύπτει το ερώτημα πώς μπορούν να ελεγχθούν όλοι εκείνοι που παρανόμως απασχολούν παιδιά. «Η Επιθεώρηση Εργασίας είναι μη επαρκώς

στελεχωμένη» συνεχίζει ο κ. Κουζής. «Αντικειμενικά είναι δύσκολο να μεταβεί, ιδιαίτερα στις δυσπρόσιτες περιοχές, με αποτέλεσμα εκεί να ανθεί η μαύρη εργασία των παιδιών. Ο νόμος είναι αυστηρός, αλλά δύσκολο να εφαρμοστεί στην πράξη», καταλήγει.

Νομοθετικά, η Ελλάδα έχει επικυρώσει τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992) για τον ορισμό της παιδικής εργασίας, τη Διεθνή Σύμβαση Εργασίας 182 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για τις χειρότερες μορφές παιδικής εργασίας (ν. 2918/2001), έχει ψηφίσει τον νόμο 1837/1989 για την προστασία των ανηλίκων από την απασχόληση, περιλαμβάνει άρθρο για την προστασία των εργαζομένων ανηλίκων στον ν. 3144/2003 περί κοινωνικού διαλόγου για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία, έχει συμπεριλάβει αναφορά για τα ανήλικα θύματα της εμπορίας ανθρώπων (trafficking) στον σχετικό ν. 3064/2002.

Στην Ελλάδα οι νόμοι γίνονται «ελαστικοί» για κάποιους και σε συνάρτηση με τη μέγιστη καθυστέρηση που μπορεί να έχει η εκδίκαση μίας υπόθεσης –ένα με δύο χρόνια το νωρίτερο - αφήνει τους εργαζόμενους ανήλικους της χώρας μας αθωράκιστους σε κάθε είδους εκμετάλλευση και πιέσεις. Ο καθηγητής Κουζής υπογραμμίζει ότι «Η Ελλάδα έρχεται πρώτη στην παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας. Έξι στις δέκα επιχειρήσεις που επανελέγχονται για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας, βρίσκονται να μην έχουν συμμορφωθεί ή να έχουν εν μέρει συμμορφωθεί. Για τα παιδιά δεν εφαρμόζεται τίποτα από τη νομοθεσία. Πολλοί την παραβιάζουν, επειδή συμψηφιστικά έχουν όφελος». Αλλά αυτό δεν συμβαίνει μόνο στην Ελλάδα. «Γεμάτα από εργαζόμενα παιδιά είναι τα περίχωρα του Παρισιού, ενώ στις ΗΠΑ έξι από τις επτά διεθνείς εργατικές νομοθεσίες δεν έχουν επικυρωθεί», συμπληρώνει.

Η παιδική εργασία στην Ελλάδα βρίσκεται στο περιθώριο της έρευνας, όχι εξαιτίας της αδιαφορίας των διαφόρων οργανώσεων, των ειδικών μελετητών αλλά και των πανεπιστημιακών, αλλά κυρίως γιατί το στοίχημα της απασχόλησης που αποτελεί κορυφαίο θέμα στη σχέση της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν πρέπει να έχει «γκρίζες ζώνες». Καθώς, λοιπόν, η λέξη «ευημερία» συνεχώς αυξάνει τη συχνότητα χρήσης της στην πολιτική και οικονομική σκηνή της χώρας, μερικά στοιχεία έρχονται να δοκιμάσουν την ουσία της. Στοιχεία που αποκρύπτονται ή ακόμη χειρότερα αγνοούνται από την επίσημη κρατική εξουσία. Άλλωστε, η χώρα

μας έχει το μοναδικό πλεονέκτημα να εμφανίζει ακόμα και σήμερα κενά στοιχείων σε πολλές επίσημες ευρωπαϊκές στατιστικές αναφορές.

Με την πολιτική που ακολουθείται σήμερα στον τρόπο συλλογής δεδομένων, η εθνική στατιστική υπηρεσία το δεύτερο τρίμηνο του 2006 δίνει πληθυσμό 8.000 παιδιών εργαζομένων ηλικίας 16–18. Αυτό όμως δεν είναι το πραγματικό για την Ελλάδα νούμερο. Τα πραγματικά στοιχεία της ντροπής για τη χώρα μας δείχνουν ότι 100.000 με 150.000 ανήλικοι κάτω των 18 ετών εργάζονται, ενώ μόλις λιγότεροι από 30.000 εξ' αυτών εργάζονται νομίμως. Δυστυχώς, μέσα σε αυτόν τον πληθυσμό καταγράφεται απασχόληση ανηλίκων σε χειρίστες μορφές εργασίας, όπως δουλειά στο δρόμο, πορνεία, εξαναγκαστική εργασία, κ.ά. Την ίδια στιγμή, στην χώρα μας 460.000 παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών ζουν σε συνθήκες φτώχειας ενώ το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, χωρίς να συμπεριλαμβάνει τον πληθυσμό Ρομά και μεταναστών, υπολογίζει πως γύρω στις 40.000 παιδιά ετησίως εγκαταλείπουν το σχολείο πριν την ολοκλήρωση της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης και οδηγούνται στην αγορά εργασίας.

Τα προβλήματα αυτά, λοιπόν, είναι εδώ και συνεχώς αυξάνονται γιατί τα παράγει η φτώχεια και τα επιτρέπει το κράτος μη λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέσα πρόληψης και αντιμετώπισης των κοινωνικών ρηγμάτων που παρουσιάζει η χώρα μας. Τα παιδιά που εργάζονται σήμερα στο δρόμο στερούνται των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, όπως ασφάλεια, εκπαίδευση και αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης. Στερούνται της παιδικότητάς τους και είναι εκτεθειμένα στον κόσμο των ενηλίκων με αποτέλεσμα να ωριμάζουν πρόωρα και να κοινωνικοποιούνται ατελώς, ενώ το κοινωνικό και επαγγελματικό τους μέλλον διαγράφεται αβέβαιο και αδιέξοδο.

Οι πολίτες μπορούν να συμβάλλουν στην εξάλειψη τέτοιων φαινομένων που δεν ταιριάζουν σε μια κοινωνία που θέλει να αυτοχαρακτηρίζεται «πολιτισμένη». Πιο συγκεκριμένα, δεν πρέπει να «επιδοτεί» κανείς την παιδική εργασία δίνοντας χρήματα στα παιδιά που δουλεύουν στο δρόμο. Αυτό που πρέπει να κάνει κάθε ευαισθητοποιημένος πολίτης είναι να ενημερώνεται, να συμπράττει με ΜΚΟ, να

προσφέρει προσωπικά είδη και είδη διατροφής στα παιδιά του δρόμου και το πιο σημαντικό, να επιστήσει την προσοχή του σε αυτά τα παιδιά και να ενημερώνει τις οργανώσεις που ασχολούνται με την παιδική εκμετάλλευση.

Η άρνησή μας να δώσουμε χρήματα σε αυτά τα παιδιά ίσως αποτελεί και παράγοντα αποδέσμευσης των συγκεκριμένων παιδιών από τα κυκλώματα που τα εκμεταλλεύονται με σκοπό το κέρδος. Όταν το κέρδος δε θα υφίσταται, η ύπαρξή του ως μέσο εισροής χρημάτων στις παράνομες αυτές εταιρείες εκμετάλλευσης παιδιών δε θα έχει λόγο να χρησιμοποιεί παιδιά. Έτσι πολλά θα λυτρωθούν από το μαρτύριό τους.

4.4 Παιδιά θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης

Η εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών τροφοδοτείται από την τοπική και όχι ξένη ζήτηση, με το σεξουαλικό τουρισμό να αποτελεί μόνο ένα μικρό μέρος του προβλήματος. Τα νέα μέσα όπως το internet έχει τη δυνατότητα να προωθεί το σεξουαλικό τουρισμό και την παιδική πορνογραφία σε όλο τον κόσμο και αυτό είναι αιτία ανησυχίας. Τα παιδιά συχνά κακοποιούνται σεξουαλικά από το κοντινό τους περιβάλλον. Επειδή η σεξουαλική δραστηριότητα συνήθως αντιμετωπίζεται ως ιδιωτική υπόθεση, κυβερνήσεις και κοινότητες είναι εξίσου απρόθυμες να παρέμβουν σε περιπτώσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

Παρά τις δυσκολίες να βρεθούν αξιόπιστα στοιχεία, οι τελευταίες καταγραμμένες εκτιμήσεις δείχνουν πως έως και 1,8 εκατομμύρια παιδιά, τα περισσότερα από αυτά κορίτσια, πέφτουν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης στην πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων εμπορικής σεξουαλική βιομηχανία κάθε χρόνο (πορνεία και πορνογραφία). Σύμφωνα με πρόσφατη εκτίμηση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Εργασίας από τα 12,3 εκατομμύρια ανθρώπους που είναι θύματα εξαναγκαστικής εργασίας σε όλο τον κόσμο, 1,39 εκατομμύρια εμπλέκονται στην εξαναγκαστική σεξουαλική εκμετάλλευση με σχεδόν το μισό του αριθμού αυτού είναι παιδιά.

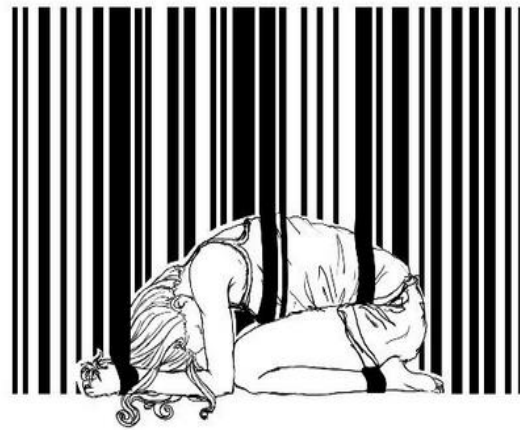
4.5 Αποτελεσματική πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων

Η αποτελεσματικότερη πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων συνίσταται στην εξάλειψη των αιτίων που την προκαλούν. Η αγορά της εμπορίας ανθρώπων και η άμεση διάθεση των θυμάτων για σεξουαλικούς ή άλλους λόγους εξαρτάται βασικά από τις θεμελιώδεις οικονομικές ανισότητες.

Αναπόφευκτα, η επιτυχία της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων εξαρτάται από την επιτυχία της εξάλειψης της φτώχειας και από τη δημιουργία πραγματικών ευκαιριών στις χώρες καταγωγής. Η αποσύνθεση των κοινωνικών δομών, ακόμα και της πλέον βασικής μονάδας της κοινωνίας, της οικογένειας, σε χώρες που βιώνουν συνθήκες μεταβατικής οικονομίας ή σε χώρες που βρίσκονται σε μεταπολεμική φάση έχει επίσης διευκολύνει το έργο των δραστών της εμπορίας ανθρώπων και των συνεργών

τους. Κατά συνέπεια, η οικονομική ανάπτυξη πρέπει να συνοδεύεται από την αποκατάσταση της κοινωνικής συνοχής και από αποτελεσματικές κοινωνικές πολιτικές για τις πλέον ευάλωτες ομάδες. Η ευρεία επικύρωση του Κοινωνικού Χάρτη θα συμβάλει σ' αυτήν την εξέλιξη. Επίσης, ανισότητες που οφείλονται στο γένος και στη φυλή και η άνιση πρόσβαση στις ευκαιρίες απασχόλησης επιδρούν στη μοιραία διαφυγή πολλών νέων ανθρώπων από τη χώρα καταγωγής τους.

Πιο άμεσα, οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης και η εκπαίδευση παίζουν σημαντικό ρόλο στην πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων και απαιτείται να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες σε όλες τις χώρες, καταγωγής ή προορισμού.

**SHE'S NOT FOR SALE
STOP HUMAN
TRAFFICKING**

Οι πρώτες πρέπει να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για την προειδοποίηση των πιθανών θυμάτων για τους κινδύνους της εμπορίας και για τις σχετικές μεθόδους που χρησιμοποιούν οι δράστες του εγκλήματος για να δελεάσουν τα θύματα ή τα παιδιά σε παρόμοιες παγίδες. Οι δεύτερες, είναι αναγκαίο με ενημερωτικές εκστρατείες να ευαισθητοποιήσουν την κοινωνία γενικά και τους πιθανούς χρήστες των υπηρεσιών των θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων ειδικά για την έκταση και τις καταστροφικές συνέπειες αυτής της εγκληματικής δραστηριότητας. Αρκετές χώρες πρέπει να καταβάλλουν περαιτέρω προσπάθειες για την πρόληψη της εμπορίας παιδιών προκειμένου να διασφαλίσουν την καταγραφή όλων των νεογνών καθώς και τη σωστή παρακολούθηση των παιδιών που εγκαταλείπουν το σχολείο από τις κοινωνικές υπηρεσίες.

Όλες οι χώρες πρέπει κατεπειγόντως να διασφαλίσουν τη βελτίωση της προετοιμασίας όλων των παραγόντων που εμπλέκονται στην καταπολέμηση της εμπορίας ή στην προστασία των θυμάτων της σε επίπεδο κυβερνητικής, κεντρικής ή τοπικής διοίκησης, αστυνομικών υπηρεσιών, δικαστικής εξουσίας ή κοινωνικής πρόνοιας.

4.6 Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και ο ρόλος των εθνικών και διεθνών οργανισμών.

Iδιαίτερες προσπάθειες καταβλήθηκαν πρόσφατα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών θεσμών στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας. Η ίδρυση εξειδικευμένων οργανώσεων σε καθοριστικούς τομείς είναι στοιχείο – κλειδί αυτής της εξέλιξης όπως επίσης και η ίδρυση, στις περισσότερες χώρες, ενός κεντρικού συντονιστικού οργάνου. Βέβαια, η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, και των παιδιών ειδικότερα, απαιτεί την ενεργό συμμετοχή πολλών διαφορετικών φορέων. Αλλά ακόμη είναι συχνά ανεπαρκείς σε εθνικό επίπεδο ο βαθμός και οι μηχανισμοί

συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων φορέων. Σαφείς αρμοδιότητες πρέπει να συνδυαστούν με προσέγγιση αμοιβαίας ενημέρωσης: απαιτείται πρόοδος σε αυτόν τον τομέα δράσης καθώς αναπτύσσονται οι πρόσφατα ιδρυθέντες θεσμοί. Έτσι, στο πλαίσιο της Ομάδας Δράσης για την

Εμπορία Ανθρώπων που εντάσσεται στο Σύμφωνο Σταθερότητας η δημιουργία εθνικών ομάδων εργασίας για την εμπορία παιδιών, όπου συμμετέχουν αντιπρόσωποι της κυβέρνησης, της διοίκησης και των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι μια θετική εξέλιξη που πιστοποιεί τη συνέχεια της διαδικασίας.

Ο ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι ιδιαίτερης σημασίας. Διασφαλίζοντας την έρευνα και ευρύ φάσμα υπηρεσιών, ειδικά όσον αφορά στην προστασία των θυμάτων, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι συνεργάτες ζωτικής σημασίας για τους κρατικούς φορείς. Όμως, είναι εξίσου σημαντικό να μην θεωρείται ότι οι μη κυβερνητικές οργανώσεις επωμίζονται τις ευθύνες που ανήκουν κατά κύριο λόγο στο κράτος. Οι σαφώς καθορισμένες σχέσεις, οι αποτελεσματικοί μηχανισμοί

συνεργασίας και οι τακτικές διαβουλεύσεις είναι ουσιαστικής σημασίας για την αμοιβαία ενίσχυση της τεχνογνωσίας και της επάρκειάς τους. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται ενεργά στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων έχουν ανάγκη την αποτελεσματική προστασία από τις απειλές των δραστών του αδικήματος.

Ο θεσμός του Συνηγόρου του Πολίτη μπορεί να συμβάλει ενεργά στην καταπολέμηση της εμπορίας, τόσο με την εξέταση ατομικών αναφορών όσο και με την αξιολόγηση της νομοθεσίας και της πρακτικής. Αναφορικά με την εμπορία των παιδιών, ο θεσμός του Συνηγόρου του Παιδιού μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στους τομείς της επαγρύπνησης και της ενημέρωσης. Η ενεργός δέσμευση αυτών των θεσμών είναι ζωτικής σημασίας.

Οι τοπικές αρχές, που συχνά αγνοούνται, είναι κατά κανόνα οι πρώτες που αντιμετωπίζουν τις συνέπειες της εμπορίας. Η αυξημένη ευαισθητοποίηση της τοπικής αυτοδιοίκησης στις ειδικές ανάγκες των θυμάτων είναι καθοριστικής σημασίας, τόσο για τους πόρους που διαθέτουν για τη στήριξή τους όσο και για την παροχή της στήριξης που χρειάζονται, είτε πρόκειται για στέγαση, για εκπαίδευση είτε για άλλες ωφέλειες κοινωνικής πρόνοιας.

Είναι απαραίτητα σαφή εθνικά σχέδια δράσης που καθορίζουν τους ρόλους και τις σχέσεις των εμπλεκόμενων φορέων. Η ικανότητα αποτελεσματικού σχεδιασμού παρόμοιας δράσης εξαρτάται από την επίκαιρη αξιολόγηση της κλίμακας και της φύσης του προβλήματος σε κάθε χώρα. Σήμερα, ελάχιστες χώρες έχουν παρόμοια εικόνα για το πρόβλημα. Και ενώ η έλλειψη αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων οφείλεται κυρίως στην παράνομη φύση της εμπορίας ανθρώπων τα κράτη έχουν συμφέρον και υποχρέωση να παρέχουν ενημερωμένα, δημόσια στοιχεία γι' αυτό το θέμα. Επιπρόσθετα, κυρίως οι κρατικοί φορείς έχουν πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες.

Δεν απαιτείται μόνον σε εθνικό επίπεδο στενότερη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων παραγόντων. Η εμπορία ανθρώπων είναι διεθνής δραστηριότητα που απαιτεί διεθνή αντιμετώπιση. Τα δίκτυα της εμπορίας ανθρώπων δρουν διακρατικά και η αποτελεσματική δίωξή τους απαιτεί υψηλότερου επιπέδου ανακριτική και δικαστική συνεργασία επί τη βάση κοινά αποδεκτών αρχών και μεθόδων. Είναι προφανής η ανάγκη αποτελεσματικής εναρμόνισης των αδικημάτων και των διαδικασιών. Αλλά και τα προγράμματα προστασίας απαιτούν στενότερη διακρατική συνεργασία. Ειδικότερα, ο επαναπατρισμός εξαρτάται από τον αποτελεσματικό

συντονισμό που εγγυάται το σεβασμό των δικαιωμάτων των θυμάτων. Άλλες μορφές διεθνούς συνεργασίας που ενθαρρύνονται μπορεί να συνίστανται στην εφαρμογή σχεδίων δράσης με τη συμμετοχή των δωρητών της Ομάδας Δράσης του Συμφώνου Σταθερότητας και των συντονιστών των κρατών υποδοχής για την ανταλλαγή εμπειριών και την παροχή της αναγκαίας χρηματοδότησης.

Κάποιες μη κυβερνητικές οργανώσεις εξέφρασαν ανησυχία για την πιθανή αύξηση της εμπορίας παιδιών κατά τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Και ενώ η χώρα που θα τους φιλοξενήσει έχει ήδη καταβάλει σημαντικές προσπάθειες πρόληψης πρέπει να ενθαρρυνθούν πρόσθετες κρατικές και μη κυβερνητικές δομές για τον εντοπισμό και την υποστήριξη των πιθανών θυμάτων. Λόγω της περίπλοκης διακρατικής φύσης των δικτύων εμπορίας τα κράτη της περιοχής ενθαρρύνονται να εξετάσουν τη δυνατότητα ενίσχυσης της υπάρχουσας συνεργασίας προκειμένου να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο.

Οι διεθνείς οργανισμοί μπορεί να παίξουν ρόλο κλειδί συνδράμοντας στην αποτελεσματική εθνική αντιμετώπιση των προκλήσεων της εμπορίας και διευκολύνοντας τη διεθνή συνεργασία. Παρότι σε παγκόσμιο και περιφερειακό επίπεδο έχουν ήδη υιοθετηθεί πολλά κείμενα, συστάσεις και δομές που αφορούν στην Ευρώπη είναι αναγκαία η ενίσχυση της περιφερειακής δράσης.

Στα μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης συγκαταλέγονται χώρες καταγωγής, διέλευσης και προορισμού και άρα ως περιφερειακός οργανισμός αποτελεί εξαιρετικά πρόσφορο πεδίο για την ανάπτυξη της δράσης της καταπολέμησης της εμπορίας. Επειδή συνδυάζει την εμπειρία στην προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου με τη νομική συνεργασία το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ο πλέον κατάλληλος οργανισμός ικανός να ανταποκριθεί στο διπλό καθήκον της προστασίας των θυμάτων και της ποινικής δίωξης των δραστών. Εξάλλου έχει ήδη αξιοποιήσει την τεχνογνωσία του υιοθετώντας πολλές συστάσεις σε θέματα που αφορούν στην εμπορία ανθρώπων.

Όμως, παρότι έχει αρχίσει να διαφωτίζεται το πρόβλημα ελάχιστες πρωτοβουλίες έχουν αναληφθεί. Είναι πλέον καιρός να μεταφραστούν η δράση σε δέσμευση και οι συστάσεις σε υποχρεώσεις. Οι συζητήσεις των δύο τελευταίων ημερών ανέδειξαν την ανάγκη και το ζήλο για την υιοθέτηση δεσμευτικού περιφερειακού κειμένου για την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων, τη δίωξη των αυτουργών και την προστασία των θυμάτων. Είναι ανάγκη να διευκολυνθεί η ενισχυμένη διεθνής συνεργασία. Το σχέδιο Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση και την Καταπολέμηση της

Εμπορίας Ανθρώπων έχει στόχο να καλύψει αυτούς τους τομείς. Είναι επιτακτική η ανάγκη να εκφράσουν οι κυβερνήσεις των κρατών μελών την αναγκαία πολιτική βούληση ώστε να προχωρήσει γρήγορα η επεξεργασία και η υιοθέτηση αυτού του κειμένου.

Επίλογος – Συμπεράσματα

Η εμπορία ανθρώπων, αν και δε γνωρίζουμε τις ακριβείς διαστάσεις του προβλήματος, είναι ένα φαινόμενο που τις τελευταίες τρεις δεκαετίες βρίσκεται σε έξαρση και, όπως φαίνεται, θα είναι ένα από τα μείζονα κοινωνικά προβλήματα που θα απασχολήσει τον 21ο αιώνα, εάν εγκαίρως σε παγκόσμιο επίπεδο δε ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για την περιστολή του. Πρόκειται για ένα πολυδιάστατο φαινόμενο με πολλές προεκτάσεις, πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές, και ως τέτοιο απαιτεί πολύπλευρη προσέγγιση. Αποτελεί μορφή του οργανωμένου εγκλήματος, αλλά εκείνο που το διαφοροποιεί από τις άλλες μορφές εγκληματικότητας είναι ότι στρέφεται κατά πρόσωπου, προσβάλλει την ανθρώπινη αξία και αξιοπρέπεια και συνιστά καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η εμπορία ανθρώπων έχει έναν φυλετικό - σεξιστικό προσανατολισμό. Δηλαδή ο άνδρας υφίσταται κατά βάσει εργασιακή εκμετάλλευση, ενώ η γυναίκα προορίζεται για τη βιομηχανία του σεξ. Αυτού του είδους οι δραστηριότητες, όπως φαίνεται, έχουν μικρό ρίσκο, αφού και το «εμπόρευμα» δεν είναι ευπαθές και η πιθανότητα σύλληψης και τιμωρίας των δραστών μηδαμινή, ενώ τέλος με δεδομένη τη δυνατότητα μεταπώλησης της γυναίκας ξανά και ξανά το κέρδος πολλαπλασιάζεται. Έτσι τα σύγχρονα σκλαβοπάζαρα λευκής σαρκός αποδεικνύονται χρυσωρυχεία.

Οι νεαρές γυναίκες με απατηλές υποσχέσεις για αξιοπρεπή εργασία και πολύφερνους γαμπρούς στο εξωτερικό παρασύρονται από τους στρατολόγους και συναινούν να αφήσουν την πατρίδα τους και να τους ακολουθήσουν για ένα καλύτερο μέλλον. Υπάρχουν, όμως, και κάποιες περιπτώσεις που οι γυναίκες κυριολεκτικά απάγονται ή, ακόμα χειρότερα, πωλούνται από την οικογένειά τους. Όλες αυτές οι γυναίκες περνούν άλλοτε νόμιμα και άλλοτε παράνομα τα σύνορα, αλλά πάντα συνοδεΐα των μελών του δικτύου, διεθνικών δικτύων σωματεμπορίας που δομούνται, οργανώνονται και λειτουργούν, όπως οι εγκληματικές οργανώσεις (άσκηση βίας, οπλοκατοχή και οπλοχρησία, πλαστογραφία, εξαγορά συνειδήσεων, δωροδοκία κρατικών λειτουργών και επένδυση των εσόδων τους σε άλλες νόμιμες,

νομότυπες ή παράνομες επιχειρηματικές δράσεις). Στην κατηγορία των θυμάτων δύνανται να περιέλθουν ακόμα και γυναίκες που αυτόνομα και νόμιμα έχουν εισέλθει σε κάποια ξένη χώρα. Αυτές οι γυναίκες είναι δυνάμει θύματα, γιατί η νόμιμη παραμονή τους εξαρτάται από την ανανέωση της άδειας εργασίας. Αν αυτό δε συμβεί, οι γυναίκες, ευρισκόμενες πια σε καθεστώς παρανομίας, αποτελούν εύκολους στόχους.

Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του sex trafficking όλοι οι αρμόδιοι φορείς χρειάζεται να συντονίσουν τις προσπάθειές τους, να συνεργαστούν και να χαράξουν πολιτικές κινούμενες στο τρίπτυχο : πρόληψη εμπορίας, προστασία θυμάτων, δίωξη δραστών. Ειδικά για την πρόληψη απαιτείται άρση όλων εκείνων των κοινωνικοοικονομικών αδιεξόδων που αναδεικνύουν την αναγκαστική πορνεία μονόδρομο.

Σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει και η κοινωνία πολιτών μέσω πρωτοβουλιών και ΜΚΟ. Η σύσταση και η λειτουργία των ΜΚΟ δημιουργούν συνθήκες ευαισθητοποίησης και δραστηριοποίησης των πολιτών. Μια ΜΚΟ γίνεται διάυλος επικοινωνίας του ενεργού πολίτη με τον πάσχοντα άνθρωπο και παρέχει στον πρώτο τη δυνατότητα κοινωνικής παρέμβασης. Πολίτες με ενεργό συμμετοχή στα τεκταινόμενα και υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης προσφέρουν εθελοντικά και αφιλοκερδώς ηθική στήριξη και υλική βοήθεια στις γυναίκες θύματα των διεθνών σωματεμπόρων. Μια εύρωστη και ρωμαλέα κοινωνία πολιτών «πιέζει» προς κάθε κατεύθυνση την πολιτεία για τη λήψη ανθρωποκεντρικών μέτρων τον εφησυχασμένο συμπολίτη για την αφύπνισή του και για την ανάληψη ανάλογης δράσης τα ΜΜΕ για την ανάδειξη του προβλήματος κ.λπ.

Η εμπορία ανθρώπων γενικώς και το sex trafficking ειδικώς είναι ένα σαρωτικό φαινόμενο που δε γνωρίζει γεωγραφικά σύνορα. Η διακίνηση ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, ανεξάρτητα από φύλο και φυλή, συνιστά κατάφωρη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αποτελεί μομφή και στίγμα για το σύνολο της παγκόσμιας κοινότητας και αντίκειται στα ανθρωπιστικά και χριστιανικά μας αντανакλαστικά.

Η παιδική εργασία είναι ένα φαινόμενο που στοιχειώνει τις διάφορες χώρες του κόσμου αλλά και την Ελλάδα κυρίως από τα χρόνια της Βιομηχανικής Επανάστασης. Η αναζήτηση ευπειθών και υπάκουων φθηνών εργατικών χεριών μπορούσε να πάρει σάρκα και οστά μόνο στο πρόσωπο ενός ανήλικου εργαζόμενου. Όσο πιο μικρός ήταν

ο εργαζόμενος τόσο πιο φοβισμένος γινόταν και συγχρόνως τόσο πιο «συνεργάσιμος» με τον εκάστοτε εργοδότη του.

Η συνθήκες της παιδικής εργασίας τις περισσότερες φορές ήταν ακατάλληλες για ενήλικες πόσο μάλλον για τα παιδιά. Τα τελευταία αναγκάζονται να ωριμάσουν γρηγορότερα να ξεχάσουν την ξεγνοιασιά και το παιχνίδι εάν τα είχαν ποτέ και να εισέλθουν σε έναν κόσμο που είναι πολύ σκληρός ακόμα και για τους ενήλικες. Σε αντίθεση βέβαια με τα παιδιά αυτά κάποια άλλα απολαμβάνουν τις χαρές της ζωής, το σχολείο τους, ενώ έχουν την τύχη να τα περιμένει το βράδυ ένα ζεστό κρεβάτι και ένα πιάτο φαγητό τόσο το μεσημέρι όσο και το βράδυ στο τραπέζι του σπιτιού τους.

Δυστυχώς σήμερα στη δεύτερη δεκαετία του 21ου αιώνα οι συνθήκες παιδικές εργασίας παραμένουν χειρίστες και εφιαλτικές σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες. Στο σημείο αυτό μεγάλη ευθύνη αναλογεί και στους πολίτες των αναπτυγμένων χωρών. Αυτοί υποταγμένοι στο ολοένα και μεγαλύτερο κέρδος, έχοντας γίνει δέσμιοι των σεξουαλικών επιθυμιών τους και γενικότερα των διαφόρων επίκτητων παθών (π.χ. ναρκωτικά) χρησιμοποιούν τα εργαζόμενα αυτά παιδιά περισσότερα σαν ένα άψυχο κομμάτι κρέας παρά σαν έναν άνθρωπο ίδιο με εκείνους.

Μόνο όταν οι αναπτυγμένες χώρες προσπαθήσουν να δώσουν στους πολίτες τους την υιοθέτηση μίας πραγματικά ανθρωπιστικής παιδείας τότε μόνο ο άνθρωπος θα φέρεται ως άνθρωπος στον άλλον ακόμα και όταν αυτός βρίσκεται στην άλλη άκρη της γης. Όταν το κέρδος και η ικανοποίηση κάθε πάθους μερικών ανθρώπων πάψει να είναι ο μοναδικός στόχος στη ζωή τους ίσως κάποια παιδιά μπορέσουν να μεγαλώσουν σε ανθρώπινες συνθήκες.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- *Antony Giddens (2009) Κοινωνιολογία εκδόσεις Gutenberg*
- *Χρ. Τσουραμάνης (2003) Σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα Αθήνα εκδόσεις Παπαζήση*

Ξένη

- *Juyce Hart (2009) Human Trafficking εκδόσεις Rosen publishing New York*
- *Human Trafficking (2009) Kathryn Cullen-DuPont εκδόσεις InfoBase New York*

Ιστολογία

www.Stoptrafficking.gr

www.thetoc.gr

www.hellenicpolice.gr

www.newsbeast.gr

www.wikipedia.gr

www.protagon.gr

www.lifo.gr

www.tovima.gr

www.unobc.org

www.breakthechain.gr

www.humansecurity.org